

Šiuo metu didžiausi bolševikų priešai — tai „anglai ir amerikiečiai imperialistai“. Pereitais metais buvo išleista net specialus „knyga apie Amerikos imperialistų nusikaltimus Lietuvos žemėje“, tikriausiai rinkinyje straipsnių, pavadintų „Atsakymai į darbo žmonių klausimus“. Tuose atsakymuose, kaip pastebėjau I. Zinkus „Sov. Litvos“ N

Vilniaus Meno Muziejų buvo suruošta sovietinės dailės paroda. Jie tvirtina, kad gra-
žinti į jų rankas jie bus išu-
dyti.

„įvairių pajamų“, o imant dėsines tik mokesčines pajamas, tai atrodo:

umi, socialdemokratams. Vieni tebetojā tiegri, kad pralaimē, tad tādēļ, kad socialdemokrāti ir saījiginieku reikalauja "zy- zinginiņu spēšnēs duklēs, negru spēšnēs reikalavo Adenaueris. Tokioj radēty, kyla rimtas klausimas, Vokietija šiuo metu yra toks partneris, dēl kurio palankumo stipriai varžosi vakardienos sąjūgininkai, o patys vokiečiai iš tų varžybų nori daugiausai laimėti.

joje. Tikėtai komunistų dienra-
stis, "Ce Soir" nepataikė į ton-
didelėmis raidėmis paskelbdas,
kad Trumanas pasirinko
Mikrobinio Karo Vykdytoją...
J. Masiulis. Parvžius

Lithuanian Weekly, published by Ohio Lithuanian Publishing Company, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Phone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland, Ohio, every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copie — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas Ohio Lietuvių Leidybos Bendrove, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Iš-eina kiekvieną ketvirtadienį. Redaktorius Balys Gaidžiūnas.

Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 metų gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 dienos įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungtinėse Amerikos Valstybėse — \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KAS ir KUR

• Balandžio 15 d. Prancūzijos švietimo ministeris Andre Marie kartu su svarbiaisiais savo bendradarbiais priėmė pavergtųjų kraštų profesorius. Lietuvos profesoriams atstovavo prof. J. Baltrušaitis, VLIKo patarėjas kultūriniais reikalais. Iš kitų pavergtųjų kraštų dalyvavo rumunų, jugoslavų ir čekoslovakų profesorai, po vieną iš kiekvieno krašto. Pasimatymo tikslas — teirautis, kuo Prancūzija galėtų kultūrinėje srity padėti pavergtųjų kraštų profesoriams — intelektualams, jauniems mokslininkams, studentams etc. Tuo reikalu prof. J. Baltrušaitis, surinkęs reikalingus duomenis, įteiks atskirą memorandumą (URT).

• Buvęs Onos Kaskas dainavimo mokytojas savo studijos skelbime, talpinanamame New Yorko spaudoje, pažymi, kad, tarp jo labiausiai pagarsėjusių mokinių, yra B. Gigli, Anna Kaskas ir Mario Lanza.

• Balandžio 24-28 d. Berlyne posėdžiavo Laisvųjų žurnalistų Federacijos kongresas. Federacijai vadovauja lenkas B. Viėzbianskis, jai priklauso apie 1.800 antikomunistinių žurnalistų. Lietuviams atstovavo iš Paryžiaus nuvykę pulk. Lanskronskis, švėrmickas ir Markevičius, iš Londono — St. Kuzminkas, be to, dar dalyvavo Petkevičius ir Macevičius.

• "Britanijos Lietuvis", einąs Anglijoje, turi 1128 prenumeratorius. Pati Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga, kuri leidžia tą laikraštį, turi 44 skyrius su 1600 narių. Paskutiniu laiku daug lietuvių iš Anglijos išvažiuoja į kitus kraštus.

• Chicagoje einantį humoro laikraštį "Pelėda" redagavo Albinas Valentinas. Dabar iš redaktoriaus pareigų pasitraukė.

• Argentinoje imigrantų laisvės suvaržoma ta prasme, kad ateiviai, turės tris metus išbūti parinktoje vietoje ir pasiūlytam dar-

be. Neištesėję šių sąlygų gali prarasti teisę gyventi Argentinoje.

• Romoje, teatre Teatro delle Arti įvyko smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės koncertas, sulaukęs didelio pasisekimo. Koncerte klausėsi Romos rinktinė publika. Koncerte išpildyta ir muz. Budriūno "Rauda".

• Dail. A. Šepetys, gyv. Kanadoje, už savo kūrinių "Žiema", Floridoje gavo premiją.

• Naujosios Zealandijos lietuvių aukštajam N. Zealandijos komisarui buvo įteikė memorandumą Lietuvos laisvės klausimais. Į memorandumą buvo gautas atsakymas su pažadu kelti Lietuvos klausimus.

• Šveicarijoje Lietuvių Bendruomenės vadovybę sudaro: A. Gerutis — pirmininkas, E. Garbauskienė — vicepirmininkė ir B. Šaulytė — sekretorius. Nariais yra: J. Stankus, V. Dargužas, V. Gegeckas ir J. Audėnis.

MIŠKININKAMS

Kiekvienam tremtiniui miškininkui būtų didelis malonumas dirbti savo profesijos darbą ir šiame krašte, tačiau iki šiol labai retas kas tegali tuo pasižavėti. Tarp kiliūčių yra ir tai, kad mes nepažįstame šio krašto miškininkystės ir miškininkų darbų.

New Yorko steito (valstybinė) Miškų Kolegija (State University of New York College of Forestry, Syracuse, N. Y.), norėdama palengvinti tremtiniams miškininkams įsijungti į savo profesijos ar jai artimą darbą, sutinka suruošti miškininkams trumpalaikį kursą. Toki kursai, jei tik atsirastų pakankamas skaičius norinčių, galėtų įvykti dar šiais metais apie rugsėjo spalio mėn. Jie būtų miško ar tame vienoje iš Kolegijos varšos stovyklų, kame studentai

Apie Amerikos partijas

Amerikos politinių partijų programos panašios, bet jų išanalizavimas rodo kai kuriuos ypatumus davinius.

Viešosios nuomonės analizuojant, kaip kad jaunimas daugiau remia Demokratų partiją, gi senstant nuomonė pasikeičia ir jie pradeda remti Respublikonų partiją. Ištrinėjus partijos narių užsiėmimą, rodo, kad Respublikonų partiją remia pirkliai ir pramonininkai, o Demokratų remia darbininkai. Didmiesčių gyventojai yra linkę balsuoti už Demokratų partiją, o mažų miestelių gyventojai ir ūkininkai remia Respublikonų partiją.

1944 metais išanalizavus Erie apskritį, Ohio valstybėje, kuri yra skaitoma tipiška apskritimi šioje šalyje, nes jos gyventojų politinės nuomonės procentiniu atžvilgiu atitinka nuo 1884 metų JAV gyventojų nuomonę, pasirodė, kad asmenų pajamos giliai paliečia balsuotojų politinės partijos rėmimą. Asmenys, kurie jautės, jog jie priklauso aukštesnei ekonominei klasei, negu dauguma gyventojų, balsavo už Respublikonų partiją. Taipogi asmenys, kuriems yra svarbūs prekybos interesai, yra linkę balsuoti už Respublikonų partiją. Tačiau, jeigu pajamos yra mažos, jie yra linkę remti Demo-

gyvena praktikos darbų metu, ir užtruktų apie 4-5 savaites. Didžiausią išlaidų poziciją sudarė kelionė ir pragyvenimas. Už pačius kursus manoma tentinti pačių minimaliausių mokesčių.

Norėčiau kviešti visus miškininkus šia vienintelė proga pasinaudoti. Žinoma, tie kursai Amerikos miškininko diplomu neduos, bet jų dalyviai gaus koncentruotų pagrindinių žinių ir praktikos, reikalingų šio krašto miškininko darbams. Reikia neužmiršti, jog čia visoki kursai yra didelėje madoje ir galima tikėtis, kad šių kursų pažymėjimas pastangų dedančiam anksčiau ar vėliau pagelbės atidaryti mėgstamos aplinkos darbo duris.

Apie savo pasiryžimą dalyvauti kursuose su savo pagedavimais prašoma pranešti iki š. m. gegužės mėn. 18 d. L. Miškininkų Sąjungai Išeivijoje, 913 West 18th St., Chicago 8, Ill, arba Ant. J. Vasiliauskui, 6 Loa St., Lawrence, Mass.

Kolegos miškininkai, prieš mus reali proga praturtinti savo žinias. Pasinaudokime, jos bus naudingos!

Doc. Antanas J. Vasiliauskas
buv. Miškų Mokslų Fakulteto Dekanas

kratų partiją.

Respublikonų partija esą yra linkusi remti prekybos interesus ir apleisti žemėsniųjų klasių reikalus. Kadangi ji susideda iš seniau atvykusių piliečių ir jos rėmėjai priklauso protestantų tikybai, ji yra linkusi varžyti imigraciją iš neanglišių šalių, remti izoliaciją, ir būti tik "gerais amerikiečiais".

Demokratų partija susideda iš dviejų šakų: pietinės ir šiaurinės. Pietinėse valstybėse Demokratų partija yra vienintelė svarbi partija ir nuo civilinio karo laikų jina laimėjo visus laisvus rinkimus. Toji šaka susideda iš protestantų ir veik visų pietiečių, ir yra linkusi remti ūkininkus. Šiaurinė šaka susideda daugumoje iš katalikų, ir neperseniausiai atvykusių imigrantų palikuonių, ir yra linkusi remti mažesnių pajamų gyventojų reikalavimus.

Albertas Gasis-Gasiūnas

RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS

Garsiosios SMITH-CORONA 44-rių raktų portatyvės rašomosios mašinėlės PILNU LIETUVISKU raidynu arba VISAIS lietuviškais ženkais NEPAKEISTAM amerikoniškom raišyme, gaunamos išsimokėtinai pas V. Bartkus, 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Telef.: LI 1-6716. (52)

Stasius Būdavas skambina jaunimui

Prieš kelias savaites "Lietuvių Dienų" leidykla išleido Stasiaus Būdavo vienpusišką knygą "Varpai skamba". Tai didesnės apimties apysaka iš knygnešio laikų. Tiesa, tos knygnešystės čia neperdaugusia pavaizduota, bet užtat iškelta, kaip ją reikėjo vykdyti, kokį pavojų tykojo. Vyriausiu apysakos veikėju yra našlaitis Rapoliukas, kuris kieto gyvenimo laužomas, iškyla su visom iš motinos paveldėtom gerom savybėm, atlaiko vargą, nedateklus ir pagaliau prasimuša į knygnešių patikėtinius. Tai kieto, gyvenimo nesulaikyto vaiko istorija.

Apysaką perskaiciu su dideliu įdomumu. Neįsigilinau į visus psichologinius ir literatūrinius aspektus, bet man patiko, kad čia nėra daug ty vadinamųjų neįgijamų asmenybių, kad jų skaitančiam jaunimui gali palikti labai daug gražių norų ir pakurstyti gyventi didesniems siekimams, negu eiliniai smagu-

New Yorko lietuvių veikla

New Yorko Lietuvių Tremtinių Draugijos susirinkime, perėitą sekmadienį įvykusiame Apiešimo par. namų patalpose, kalbėjo dr. Br. Nemickas Lietuvos vidaus reikalais. Jis apibūdino keturis svarbiuosius Lietuvos laisvinimo veiksmus: VLIK, Liet. diplomatinį korpusą, ALT ir Liet. Patariamąją Grupę prie "Fre Europe".

Prieš kurį laiką čia užsimezgusios kultūrinės organizacijos — Lietuvių Kultūros Namų — vardu kalbėjo dail. V. K. Jonynas. Jis pabrėžė, kad jos veikloje yra įtrauktas visa, kas susiję su liet. kultūros kūrimu ir jos apsaugojimu svetimosiose šalyse. Buvo pranešta, kad kultūros centrui — Lietuvių Namams fonde jau turima pasizadėjama

reikiamu laiku įnešti 2,500 dol. suma.

Tremtiniai, norėdami paminėti Lietuvos valstybinės operos ir dramos 30 metų sukaktį, šį mėnesį yra numatę suruošti atitinkamą minėjimą, kuriuo rūpintis pavesta valdybos nariui kun. V. Pikturai. Susirinkime dar išrinkta septynių asmenų komisija šiam darbiui talkininkauti.

Liet. Radijo valandėlės "Rūtos" kultūros organizacija, sekmingai pasirodžiusi balandžio 27 d. New Jersey valstybės lietuviams, perėitą sekmadienį, gegužės 4 d., koncertavo Didžiojo New Yorko lietuviams. Koncertas įvyko iki paskutinės vietos pripildytoje, naujai išdekoruotoje Apreišimo par. salėje.

AUGSBURGE GYVENUSIEMS

AUGSBURGO (Hochfeldo) ir Haunstetteno) stovyklose gyvenusiems lietuviams!

Šiose stovyklose buvimui prisiminti, palikome Hochfeldo, ir Haunstetteno bažnyčių sienose marmuro lentas, kurios šimtmečiais bylos mūsų ten gyventas sunkaus vargo ir tremties dienas.

Ten stovi mūsų paliktas gražus lietuviškas ažuolo kryžius, kuris yra reikalingas nuolatinės globos ir priežiūros. Tuo reikalu buvo kreiptasi į ten gyvenan-

tį kunigaikštį Fuggerį, kurio buvo prašoma globoti mūsų ten paliktąjį lietuviškąjį monumntą. Gautas jo atsakymas ir pažadas, kad jis šiuo paminklu rūpintis. Suprantama, kad mums, Augsburgėje gyvenusiems, lieka pareiga už šio kryžiaus priežiūrą padarytas išlaidas atsiliepti.

Praeitais metais, susirinkęs būrelis lietuvių, gyvenusių Augsburgėje, S. P. M. Gimimo parapišio salėje, nutarė paskelbti atsiliepti už visus gyvenusius Augsburgėje lietuviams, prašant iš reikalingą paremti pinigine auka. Surinkti pinigai bus pasiųsti šio kryžiaus globėjui.

Aukos šiam reikalui siųsti susirinkimo įgaliotiesiems iki š. m. liepos mėn. 1 dienos: Inž. J. Mulokui, 3334 W. 66 Place Chicago 29, Ill., arba rev. V. Zakarauskui, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

Koncertą atidarė "Rūtos" pirmininkas K. Gagas, o programą vedė radijo valandos direktorius Jokūbas Stukas. Programoje buvo solistai dainininkai Suzana Griškaitė ir Aleksas Vasiliauskas, Alg. Kačanauskas diriguoja "Rūtos" mišrus ir vyrų choras su jų pačių solistais: V. Laukžemytė, O. Zubavičienė, A. Skarulytė ir V. Baranauku.

Vitalis Žukauskas ir Al. Petrutis, kurie yra nuolatiniai šios radijo valandėlės bendradarbiai ir žinomi kaip du komikai — Domininkas ir Motiejus — publikai perdavė labai nuotaikingą ir gerai parengtą juokingą vaizdelį, imituodami radijo valandės pranešimus.

Programoje dar buvo ir tautiški šokiai, kuriuos parengė Ald. Cvirkaitė, o akordeonu pritarė Ant. Ivaška.

Direktorius J. Stukas, kurio vadovaujama radijo valanda pavadinta "Lietuvos atsiminimai", baigdamas programą, pareiškė, kad, šis vietinio ir naujakurių jaunimo meno ansamblis lietuviškos dainos populiarinimui skiria šio ir kitų koncertų pelną. Bus susitarta su žymesniais lietuvių ansambliais Amerikoje, norint išleisti jų įdainuotų pokštelių.

Koncerto pertraukos metu ir vėliau naujais "Rūtos" nariais įsirašė keliasdešimt asmenų.

Lietuviai žvejai, vasario 13 d. iš Vokietijos atvykę į New Yorką ir čia tik trumpai tesimatę su vietiniais lietuviams, gegužės 11 d. Apreišimo par. salėje kalbės susirinkime, kuris šaukiamas New Yorko ALT rūpesčiu.

Ar jau pirkti

Vilties,

spaudos ir radijo

draugijos

nario laktus?

LIETUVIŲ TAUTOSAKO LOBYNAS

Redaktorius — leidėjas Dr. Jonas Balys

Dvi dalys kartu įristos: Dvasios ir Žmonės, 166 sakmės, 126 psl.; Liaudies Magija ir Medicina, 94 psl.

Knyga didelio formato, spalvotas viršelis, pieštas dail. V. K. Jonyno.

Kaina \$3.00.

Gaunama Dirvoje.

VARPAI SKAMBA

IS ST. BŪDAVO NAUJOS KNYGOS "VARPAI SKAMBA"

Prie bažnyčios vartų žydėlis Girša suko savo vargonėlius. Jūrų kiauiliukė bėginėjo marvelyje ir dalino geltonus lapelius. Būryje stovėjo kažkoks pamokytas žmogus, kuriam visi kaisiojo tuos raštelius, o šis tuoj paskaitydavo apie laimę ir dar kelius žodžius nuo savęs pridėdavo.

Vargonėliai giedojo visokiausias melodijas. Čia labai linksmas ir aukštytyn šokančias, čia vėl tokias lėtas ir liūdnas, jog net širdį dusindavo. O Giršos vaikas vis landžiojo tarp žmonių ir kiekvienam kišo savo taukuotą kepurę. Ten kartais įkrisdavo vienas kitas pinigėlis.

Agutė prispaudė pro vaikų kamšalynę ir, kiek tik pasiekė ranka, patempė Rapoliuką.

— Tave dedė įeško, ar girdi?

Berniukas paliko tas linksmybes ir nuėjo. Plaktinis, persisvėręs per pa-

lange, jau iš tolo šaukė:

— Kur taip įlindai? Nė atrasti nebegalima. Niekur nebegaišk ir bėk tuoj pas kamendorių. Užsimanė kažką tau pasakyti. Turbūt pasiūš kur nors. Tik nebelaik ir bėk greičiau.

Rapoliukas pasipyrė į akmeninius laiptus ir šovė į klebonijos pusę. Kuniga atrado jau gonkų tarpdury, pasirodusį kažkur išėiti, nės buvo užsidėjęs skrybėlę, o rankoj suko lazda.

— Rapolai, ar tu žinai, kur yra Kalniškiai? — paklausė iš karto.

— Žinau, kunigėli, vieną kartą važiuom pro šalį.

— Tai gerai. Ar tu galėtum ten nunešti laišką? Ar nebus toli, nepaklysi?

— Ale jau, koks čia tolumas. Peršoksiu per tiltą, paskui pavėnėiais, Rimšų papieviais, pro Griežius, o ten tuoj pat ir Kalniškiai. Netoli, kunigėli, ga-

liu nubėgti.

— Jeigu taip, tai imk šitą laišką ir nebegaišk. Ir kai jau būsi dvare, paklausk, kur ponaitis Serapinas. Ir įduok tiktai pačiam ponaičiui, niekam kitam, tiktai jam. Ar supratai?

— Supratau, kunigėli, kur čia nesuprasi.

— Tai gali bėgti. Aš taip pat skubu.

Peršokęs klebonijos kiemą, jis nuriėdėjo tiesiai pakalnėn ir pasileido pavėnėiu, kuris vedė į tilto pusę. Tame take jį pasivijo Agutės balsas:

— Rapoliuk, Rapolai, palauk!

— Ko tau reikia? — paklausė atsi-grįžęs.

— Še, imk, panelė tau davė, — šokinėdama per burėkų vagas bėgo ji prie jo, aukštai iškėlusį duonos riekę.

— Tu mane tik gaidini. Duok greičiau, aš turiu bėgti, — ištraukęs riekę iš jos rankų, šoko jis ant tilto, paskui krito į pievą ir suradęs ten taką skubėjo į Kalniškių pusę.

Nubėgęs kelio gabalą, staiptelėjo, patikrino savo marškinius, ar tikrai tebėra ten laišką, ramiai atsidėjęs ke-

letą kšnių ir spaudė tolyn.

Jau netoli dvaro Rapoliukas pašoko ant kalno, buvo kiek uždusęs ir čia apsižvalgė. Neskubėdamas baigė duoną, nubraukė trupinius nuo burnos, nusipurtė nuo krūtinės ir traukė ten, kur dvaro medžiai buvo iškėlę savo galvas.

Kai peržengė sodą ir atsirado netoli didelių gėlynų, iš kažkur išlindo du gauruoti šunys ir metėsi į jo pusę. Jis persigando ir tuoj sustojo vietoj — tokių didelių ir bjaurių dar niekuomet nebuvo matęs. Gera, kad tuo metu ant gonkų laiptelių sukinėjosi kažkoks jaunas vyras ir šaukė jam iš tolo:

— Nebijok, nebijok, jie nekanda.

Teisybė, tie bjaurybės ir nebuvo tokie pigli. Jie tik pripulė, bakstelėjo savo drėgnais snukiais į jo blauzdas ir tuoj pasitraukė net nesuurzgę.

Dabar Rapoliukas jau žengė tiesiai prie ano vyro, kuris nešiojo nedidelę barzdelę, panašią į kriaušę, o panosę turėjo apibiusią smulkiais ūsiukais.

— Kunigėli man sakė, kad čia gyvena ponaitis Serapinas. Aš turiu jam laišką, — iš karto paaiškino Ra-

poliukas.

— Aha, kaip matau, tu net iš paties miestelio, — neskubėdamas kalbėjo jaunas ponas, — žiūrėk tiktai man, toks mažas ir nepaklydai. O kuo tu vardu.

— Aš Rapolas Gelžinis.

— Net Gelžinis. Iš kur tu tokią pavardę ištraukei. Ji man patinka. Jeigu jau taip, tai duok man tą laišką.

— Je, bet kunigėlis įsakė jį tik pačiam ponaičiui. Serapinui įduoti.

Jaunasis vyras gardžiai nusijuokė, smagiai papurtė Rapoliuką ir jam paaiškino:

— Tai aš ir esu tas Serapinas. Gali man duoti. Kito Serapino čia nėra.

Paėmęs laišką, tas vyras įsivedė Rapoliuką į vieną didelį kambarį, kurio kelios sienos buvo prikrautos visokiųjų knygų. Berniukas sustojo prie durų, pro kurias tuoj prasiveržė ir tie du šunys.

— Išeikit, jūs čia mums nereikalingi, — išvarė Serapinas tuos gaurius, — sėskis, Gelžini, ir palauk manęs.

(Bus daugiau)

Neišsiųstas laiškas motinai

Visos tautos, išskyrus Rusiją, nors vieną dieną metuose skiria Motinai. Kodėl mes taip gerbiame Motiną? Atsakymas aiškus: už tai, kad kiekviena motina daug naktų nemiegojo gimdant mus, daug padėjo rūpintis ir vargų mus auginant. Netenka abejoti, kad niekas iš mūsų nesupras ir nepareikš tos tikros pagarbos ir dėkingumo, kurį kiekviena motina yra užsitarnavusi.

Su motinos vardu mums iš po sąmonės iškyla brangios kūdikystės ir vaikystės dienos. Kas tada buvo geriausia mūsų apsauga, paguoda, užtarytoja? Kas mus, einančius į mokyklą palydėdavo, rūpindavosi, kad mums nieko netrukdytų? Kas mus, ištikus kokiai nors nelaimėi, nuramindavo, hušluostydavo ašaras, jei ne motina? Kas mus išmokė žengti pirmą kreivą kūdikio žingsnį ir daryti pirmą kryžiaus ženklą, jei ne motinos ranka!

Laimingiausi pasaulyje žmonės yra tie, kurie jaučia rūpestingą motinos globą. Kas tik yra mūmose gera, kas miela Dievui; kas šventi šeimai, naudina ir garbinga tautai — vis tai paveldėta iš motinos. Motinos meilė savo vaikams neišsenkama.

Beveik visi įžymesnieji pasaulio žmonės ir karo vadai pripažįsta, kad jie tapo įžymiais tik motinų dėka. Jie neapsakomai savo motinas mylėjo.

Zymus poetas Heine savo laiške, rašytam motinai, sako: — Reikia bučiuoti žemę, kurią yra palietus Tavo koja. Tu beveik viską aukojai mano jėgoms išugdyti, ir visą, ką kada nors darau ir drįstu daryti gera, yra Tavo kūrinys ir gražiausia padėka, kurią Tau galiu atiduoti.

Motina yra didžiausia darbininkė, bet kartu kukliausia reikalauja. Jai užmokestis — vaikų laimė ir pasisekimas. Ji ir paskutinį kšnelį nuo savo burnos nutraukus atiduoda vaikams.

Motina — geriausias patarėjas. Motinos meilė nemari. Motina — Aukščiausiojo mums skirtas Angelas Sargas. Iš jos žodžių pažinome Dievą, iš jos

J. JUREVICIUS

pasakų pažinome tėvynę ir pasaulį.

Motina — tautos auklėtoja. Sunkiais mūsų tautos laikais, kada bruko lietuviams svetimą tikėjimą ir rusišką kalbą, lietuvių motina buvo kieta, kaip uola prieš svetimą tikėjimą ir kalbą. Jų sielose stipriai ruseno lietuviškumo ugnelė, kurios nė žiauri okupanto ranka neįstengė užgesinti. Tuos tautiškus jausmus lietuvių motina diegė savo vaikams prie ratelio, mokydama gimtąją kalbą skaityti ir mels-tis.

VILTIES santvarkos statutas

I. SUSIRINKIMAI

(1) Metiniai Draugijos narių susirinkimai bus laikomi Priežiūros Tarybos nustatyto laiku ir jos nustatytoje vietoje, paskelbus tautai plačiausiai paplitusiam Draugijos leidžiamam laikraštyje ir pranešant nariams laiškuais ne vėliau kaip aštuonias savaites prieš susirinkimui paskirtą dieną.

(2) Nepaprasti narių susirinkimai bus laikomi, kada juos šauks Priežiūros Taryba ar bent 25% balsų turinčių narių. Šie susirinkimai tegalės būti šaukiami taja pačia tvarka kaip ir metiniai susirinkimai, tik paskelbiant turės būti nurodytas ir tokio susirinkimo tikslas.

(3) Susirinkimas bus teisėtas spresti visus reikalus, jei sauska-tas prisilaikant šio straipsnio reikalavimų ir jei susirinkime bus atstovaujama bent 30% balsų.

II. PRIEŽIŪROS TARYBA

(1) Priežiūros Taryba bus sudaryta iš penkių patikėtinių.

Lietuvė Motina priėmė dirvą mūsų tautos atgimimui. Ji davė ir duos mūsų tautai didvyrių, kurie augs ir žydės, lyg tie pavasario žiedai.

Lietuvė Motina, lyg paukštė iš lizdo, vieną po kito, išsiunčia pasaulin savo kraujo ir sielos jaunus kūrinius, kurių paskirtis: gyventi ir kovoti.

Švęsdami tą brangią Motinos dieną, sveikiname visas mūsų motinas. Didžiausia pagarbą ir padėkos žodžius siunčiame toms motinoms, kurios kenčią Rusijos tremtį ar vargsta likusios tėvynėje.

Kodėl kalbame apie rinkimus?

Prisipažinsiu, kad buvau nu-stebintas, kai paskaičiau K. S. Karpiaus lyg ir pabarimą tiems iš mūsų tautiečių, kurie, dar nebūdami šio krašto piliečiai, vis dėlto jau domisi artėjančiais rinkimais ir net pasako savo nuomonę, ką jie norėtų matyti šio krašto prezidentu.

Kiti amerikiečiai, nelietuviai, naujuosius imigrantus kaip tik kone nuo pirmos atvykimo dienos ragina domėtis šio krašto gyvenimu, taip pat ir politiniu. Jie deda visas pastangas, kad nauji imigrantai kiek galima greičiau įsijungtų į vietos gyvenimą ir taptų sąmoningais piliečiais.

Mes ir be priminimo labai gerai žinome, kad, nebūdami piliečiai, sprendžiamo balso rinkimuose neturime, o jei ir turėtumėm, tai mūsų balsai tarp kelių dešimčių milijonų kitų balsų lemtų tikrai nieką.

Pažymėtina ir tai, kad kitų kraštų spauda, ne tik visos Europos, bet net ir Azijos, pav., Arabų kraštų spauda, atvirai reikalauja, kad Jungtinių Valstijų prezidentu būtų gen. Eisenhoweris.

Gal tos kitų kraštų viltys, dedamos į gen. Eisenhowerį, yra apgaulingos, gal visos pasaulis apsirinka, gal iš jo visai nesu-silaikytų to, ko tikisi — tai visai kitas klausimas. Bet faktas, kad gen. Eisenhowerio kandidatūra kitų kraštų, ypač Europos, simpatijas yra patraukusi ir tos simpatijos atvirai reiškiamos. Jos yra reikšmingos ne dėl gen. Eisenhowerio simpatijos šypsenos, ne dėl jo kokių nors pažadų, kurių jis dar niekam nėra davęs, o dėl jo pastaruoju laiku atliekamo darbo.

KODĖL NEGALIMA MUMS, JEI GALIMA ARABAMS?

Jungtinės Valstybės dabar pasaulyje turi tokį vaidmenį, kad jų kiekvieno politikos pakrypimu yra suinteresuoti ne tik šio krašto piliečiai, bet visos pasaulis. Tad ir šiais prezidento rinkimais domisi, juos svarsto ne vien šio krašto, bet taip pat ir Europos, Afrikos, Australijos ir net Azijos spauda. Toji spauda seka, koki kandidatą iškyta, ko galima iš jų kandidatų tikėtis, pareiškia ir savo pageidavimus, pagal tai, kas jų kraštų interesams būtų geriau. Tų kraštų

pirmininkų arba jų valdybų įgaliojimai atstovai.

(5) Balsuoti susirinkime galima ir per įgaliojint. Įgaliojimas gali būti duotas tik draugijos nariui, asmeniškai dalyvaujančiam susirinkime, ir jis turi būti pareiškias raštu prieš susirinkimo ar jo atskiro posėdžio pradžią.

V. KITI NUOSTATAI

(1) Patikėtinių atlyginimo klausimą spės ir, jei toks atlyginimas bus numatytas, jo dydį nustatys narių susirinkimas. Draugijos leidinių redaktorius ir kitus tarnautojus samdys ir jiems atlyginimus nustatys Priežiūros Taryba.

(2) Narių susirinkimas išrinktą kontrolės komisią, kuri tikrins draugijos ir jos įstaigų finansinę atsakomybę ir padarys susirinkimui pranešimą apie patikrinimo rezultatus.

(3) Draugija galės steigti savo skyrius ar įstaigas visose Jungtinės Amerikos Valstybėse ar už jų ribų, prisilaikydama tų pačių taisyklių nariams priimti.

(4) Šie nuostatai galės būti pakeisti, papildyti ar panaikinti metiniame ar nepaprastame narių susirinkime, jei įstatų keitimo sumanymas bus praneštas nariams susirinkimą šaukiant.

(5) Draugijos likvidavimo atveju, jos turtas pereis Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai, jei likvidaciniame susirinkime nebus kitaip nutarta.

spauda puikiai supranta, kad jie balso šiuose rinkimuose neturi, bet kas gali drausti jiems turėti nuomones ir pageidavimus, kas gali uždrausti svajoti?

Tai kodėl gi mes, ne tik irgi dedami vienokias ar kitokias viltis į šio krašto politiką, bet čia pat ir gyvendami, turėtumėm tokiu likimą lemiančiu klausimu nesidomėti, neturėti nuomonių, ar jas net ir savo tarpe nepasakyti?

O be to, juk tikriausiai daugelis tokių dabartinių "bebal-sių", jei jiems likimas lemtų dar ketverius metus čia pasilikti, kituose prezidento rinkimuose jau galės turėti balsą nei kiek ne blogesnę už visų kitų šio krašto piliečių.

Pažymėtina ir tai, kad kitų kraštų spauda, ne tik visos Europos, bet net ir Azijos, pav., Arabų kraštų spauda, atvirai reikalauja, kad Jungtinių Valstijų prezidentu būtų gen. Eisenhoweris ir pageidauja, kad ta viltis išsipildytų.

Tai, ką jis pastaruoju laiku daro, pasaulio akyse yra apčiuopiamas darbas apsaugoti laisvajai pasaulio daliai nuo komunistinės vergijos ir, gal būtų, pradžia apčiuopiamų priemonių organizavimo ir pavergtajai pasaulio daliai (taigi ir Lietuvai) iš tos vergijos išvaduoti. Ar tai yra teisingas įvertinimas — vel kitas klausimas, bet vis dėlto tas, ką gen. Eisenhoweris yra suorganizavęs daugumo akyse reiščia daugiam, negu kieno nors kuriame rinkiminiame mitinge Lietuvos bei kitų pavergtų kraštų vardu ištartimas.

Mūsų, lietuvių, visas dėmesys yra nukreiptas į tai, kas gali padėti Lietuvai išsiviegti. Todėl kiekvienas žingsnis, kuriuo stiprinamos jėgos prieš komunistinį imperializmą, mums yra viltį žadinąs žygis, ir mes savime kreipiame akis į tuos asmenis, kurie tokius atsparos židinius remia bei organizuoja.

DEMOKRATAI AR RESPUBLIKONAI?

Demokratų partijos vadovybė pereito karo eigoje ir tuoj po jo padarė skaudžių klaidų, nustatydama santykius su Maskva. Tačiau negalime būti tikri, ar respublikonai būdami tuo metu valdžioje nebūtų darę tų pačių klaidų vengia griežiau pasisakyti

TUOJ ĮSIGYKITE NAUJĄ

Balio Gaidžiūno

VIENERI METAI

IR VIENA SAVAITĖ

knyga

Šioje knygoje, prisiminimų forma, vaizduojami 1940 ir 1941 vergijos metai Lietuvoje.

Knyga 182 psl. Kaina 1.50 dol. Knyga gaunama: DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

tokiais klausimais, kur dar nėra galimybės konkrečiai veikti. Tokio padėty šiandien yra Lietuvos klausimas.

Sako, kad sen. Taftas yra vienintelis iš kandidatų į prezidentus, kuris kaž kur paminėjo Lietuvą. Tas gali būti. Bet pasikalbėjime su "US News & World Report" atstovu (kovo 14 d. numeris) tas pats sen. Taftas į klausimą, ar jis gelbėtų Europai tiek pat kiek Trumano administracija, jis atsakė labai aiškiai:

"Aš manau, kad greičiausiai aš tai daryčiau daug mažiau".

Tik paklaustas, ką jis darytų, jei rusai užpultų kurį nors iš dabar dar laisvų Europos kraštų, Taftas atsakė:

"Jei Rusija užpultų Vakarų Europą, tai mes turėtumėm stoti į karą prieš Rusiją".

Taigi Taftas yra lyg ir už tą pačią dabartinę "sulaikymą" (containment) politiką, tik dar sumažintą. Apie išlaisvinimo politiką jis neužsimena, kaip tai drąsiai daro pav. jo partijos kolega kongresmanas Kerstenas.

Išlaisvinimo politikos užuomazga šiame krašte reikiški tui tarpu tik per didelę, bet privi-vačią organizaciją — Laisvosios Europos Komitetą.

Is dabartinių kandidatų į prezidentus to komiteto narių tarpe yra tik vienas — ir tai yra gen. Eisenhoweris.

Na, tai ar nuostabu, kad daugelio lietuvių, kad ir neturinčių balso rinkimuose, viltys daugiau linksta į Eisenhowerį? Gal tai tuščios viltys, bet šio kio tokio pamato joms vis dėlto yra...

V. Rastenis

LIETUVIŲ STUDENTŲ DĖMESIUI

World Federation of United Nations, Associations ruošia New York'e birželio 11-14 laikotarpįje tarptautinį ekonominį ir socialinių mokslų seminarą, į kurį kviečiami pirmoje eilėje kitų šalių studentai, o amerikiečiams vietų skaičius bus ribotas.

Seminaro dalyviai turės progą susipažinti su Jungt. Tautų Organizacijos veikimu, nes tuo metu kaip tik vyks New York'e Economic and Social Council 14-ji sesija, kurioje studentai dalyvaus observantais.

Taipgi numatoma, kad studentams duos eilę paskaitų svarbesnieji J. Tautų delegatai ir Sekretoriato nariai.

Norintieji seminare dalyvauti studentai anketais — prašymus turi prišlysti ne vėliau kaip gegužės 20 d. Su anketomis reikia nusiųsti penkis dolerių registracijos mokesčio. Už valgi ir kambarį nakvynei studentai turės patys užsimokėti. Nakvynės studentams gyvenantiems už New York'o ribų bus parūpinotos pigiomis kainomis New York'o International House, YMCA, YWCA ir t.t.

Būtų pageidautina, jei galimai daugiau lietuvių studentų dalyvautų. Ankety ir smulkesnį informaciją reikalu reikia kreiptis į: World Federation of United Nations Association, 45 East 56th Street, New York 21, N. Y.

Lietuvos Generalinis Konsulatas J.A.V.

Kur vasaroti JAV-bėse ir Kanadoje pas lietuvių

Daugeliui pageidaujant tokiu pavadinimu įvedamas skyrius PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNE. Vasarviečių laikytojai lietuvių prašomi galimai skubiau suteikti adresus ir žinias apie savo laikomas vasaravimo vietas ŽINYNO redaktoriui. Rankraštis gegužės mėnesio gale atiduodamas spausuvei, todėl informaciją reikia siųsti galimai skubiau, adresuojant: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 Street, New York 24, N. Y.

TUOJ ĮSIGYK ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos gramatika		Namai ant smėlio	
J. Kukanauza	2.00	J. Gliuda	2.00
Altoriai šešėly		Nemunas	
Mykolaitis-Putinas	4.00	St. Kolupaila	2.50
Algimantas I		Nuo Imšrės iki Orinoko	
V. Pietaris	1.50	A. Sabaliauskas	2.50
Algimantas II		Our Country Lithuania	
V. Pietaris	2.00	V. Augustinas	5.00
Balutis		Princas ir elgeta	
J. J. Bačiūno leidinys	1.50	Mark Twain	1.20
Baltaragio malūnas		Pirmas rūpestis	
K. Boruta	2.50	Jurgis Jankus	2.00
Dulkės raudonam sauleleidy		Pragaro pošvaistės	
V. Ramonas	3.00	V. Alantas	3.50
Darius ir Girėnas		Partizanai už gelež. uždangos	
Jurčela	1.50	Daumantai	2.50
Debesys plaukia pažemiu		Pietų vėjelis	
A. Baronas	2.50	Vytė Nemunėlis	1.50
Didžiosios atgailos		Ramybė man	
R. Spalis	3.50	J. Kėkštas	0.80
Gintaro pasakos		Raguvos malūnininkas	
Teta Rūta	0.35	V. Tamulaitis	0.25
Gintariniai vartai		San Michal knyga	
N. Mazalaitė	2.00	Axel Munthe	2.50
Kazimieras Sapieha		Sventieji akmenys	
B. Sruoga	2.50	Faustas Kirša	2.00
Kuprelis		Tėvų pasakos	
Ignas Šėlinius	2.00	A. Giedrius	1.90
Lietuvių kalbos vadovas		Tautosaka apie dangų	
Red. prof. Skardžius	4.50	J. Balys	0.60
Lietuviškos pasakos		Tautosakos Lobynas	
J. Balys	2.50	J. Balys	3.00
Mėnuo vadinamas medaus		Vieneri metai ir viena savaitė	
N. Mazalaitė	2.50	B. Gaidžiūnas	1.50
Meškiukas Rudnosiukas		Valentina	
Vytė Nemunėlis	2.00	A. Vaičiulaitis	2.00
Motulė paviliojo		Varpai skamba	
Lazdynų Pelėda	0.60	Stasius Būdavas	2.50
		Žemė	
		Red. K. Bradūnas	4.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite:

DIRVA,
6820 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio

Ursulė Žemaitienė

SUVALKIEČIŲ VESTUVĖS

Redagavo Jonas Balys

(13)

Apdovanojimas

Nuo stalų nuima visus valgius ir gėrimus, nuotaka pati savo staltiesėm užtiesia stalus ir sunėša visas dovanas, sudėtas ir surištas į gražius pundečius. Kas, kam bus duodama dovanų, nuotaka su savo motina viską yra gražiai sutaisiusios dar prieš vestuves. Tada vėl sėdą už stalo: jaunavedžiai vidury, šalia jaunikio sėdžia, o šalia nuotakos piršlys, šalia sėdžia vyriausias pabrėlys, o šalia piršlio vyriausia pamergė.

Atneša kelias tuščias lėkštes ir vestuvių pyragą. Jis gražiai papuoštas. Pastato butelį degtinės ir kelis stiklelius. Tada jau prasideda dovanos. Kvieslys šaukia pirmiausia marčios tėvus, nuotaka su savo motina viską yra gražiai sutaisiusios dar prieš vestuves. Tada vėl sėdą už stalo: jaunavedžiai vidury, šalia jaunikio sėdžia, o šalia nuotakos piršlys, šalia sėdžia vyriausias pabrėlys, o šalia piršlio vyriausia pamergė.

78. Kur jis yra, kad ne'aina? (2)

Ne'aina, ne'aina,

Į torielką nemeta. (2x2)

Kad turėtų, tai ateitų. (2)

Ateitų, ateitų,

Į torielką įmestų. (2x2)

O tėveli, kur dingai?

Ar į šiaudus įlindai?

Lįskie greitai iš šiaudų,

Nešk dukrelę dovanų. (2x2)

Jeigu miega — pabudykit! (2)

Budykit, budykit,

Su kačerga judykite! (2x2)

Jeį pelenuos — tai iškaskit! (2)

Iškaskit, iškaskit,

Ant karučio atveškit! (2x2)

Kita dainelė:

79. Mūsų tėvelis netur pinigėlių. (2)

Po šventorių vaikštinėja,

Ubagėlių prašinėja,

Netur pinigėlių. (3x2)

Mūsų tėvelis netur pinigėlių.

Kišenėlius čiupinėja,

Guzikėlius lupinėja,

Netur pinigėlių.

Tik dabar tėvelis pasirodo, tada visi sušunka:

80. Ateina tetuželis

Su dide dovanėle,

Su auksu sidabreliu,

Su muštu dorelėliu. (2x)

Tėvelis deda pinigų į lėkštę ir sako: "Dovanoju jus, mano mylimi vaikeliai, kad Dievas jums duotų ilgą amžių ir gerą sveikatą; kad būtumėte laimingi ir turtingi, ir būtų pilnas jūsų gyvenimas visokios palaimos." Tada tėvelį vėl apdainuoja:

81. Dovanoju tėvelis

Dukrelę žentuzelį,

Brangiomis dovanėlėmis,

Aukseliu sidabreliu. (2x2)

Tada abu du jaunavedžiai padėkoja tėveliui už jo dovanas ir pabučiuoja į rankas ir veidus. Jaunimas vėl apdainuoja:

82. Dėkavoja tėveliui

Dukrelę žentuzelį

Už dides dovanėles,

Už auksą sidabrelių,

Už muštą dorelį.

Piršlys pripila stiklę degtinės ir vaišina tėvelį, o sėdžia atpauna vestuvių pyrago ir taip pat vaišina. Jaunimas vėl dainuoja:

83. Mūs tėvelis šnapšą gers,

Tetuželis šnapšą gers.

Tai mum gražu pažūrėt,

Kai tėvelis šnapšą gers. (2x2)

Muzikantai sugroja polką ir vyriausia pamergė pašokina tėvelį. Ir vėl jaunimas atitinkamai dainuoja:

84. Mūs tėvelis tancijų šoks,

Tetuželis tancijų šoks.

Tai mum gražu pažūrėt,

Kai tėvelis tancijų šoks. (2x2)

Po to šaukia nuotakos motina ir ją taip pat apdainuoja. Tada šaukia vaikino tėvus, brolius ir seseris. Visus apdainuoja tom pačiom dainelėmis, tik pakeičia pagal reiką atitinkamus kreipimosi žodžius: močiutė, brolelis, seselė ir t.t.

Kai išskviestas įdeda pinigų į lėkštę, tai marti jį apdovanoja. Pavyzdžiui, tėvui duoda gražios plonos drobės stuomenį. (Stuomuo — penki mastai drobės, įsėina geri vyriški marškiniai, bet duoda nesužius, tokia yra mada.) Vyro motinai padovanoja naują eilutę, broliui — po rankšluostį, seserims — po skarelę. Po giminių šaukia piršlį ir sėdžia. Dovanos jiems taip pat drobės stuomenys. Sėdžia dar ir kokį kitą daiktą duoda, nes jos didelis kaštas. Kai piršlį ir sėdžia vaišina, tai vaikinai pripila stiklę degtinės ir pati nuotaka atpauna vestuvių pyrago. Piršlys su sėdžia pavaizduoja jaunikis, o moteris ir merginai — jaunoji. Kai šokina, tai vyrus vyriausia pamergė, o moteris — vyriausias pabrėlys.

Kai pašaukia kokį štukorių vyrą apdovanoja, tai tas kad jau trenks į lėkštę sidabrinį rublį, ta suteška į šmotelius ir šukės lekia į šalis. O tas štukorius sušunka: "Kiek šukėlių — tiek vaikučių! Kaip tos šukės laksto apie stalą, kad taip šokinėtų ir lakstyti tiek jūsų vaikučių apie stulbą."

Kiti šposininkai sukranto sūrio ar pyrago, įkiša galvą pro duris ir kad paprunkšcia... O kiti šaukia: "Būtis spiečia!" Arba: "Sniegti lauke!" Vis sako atbulai: jeigu žiemą vestuvės, tai "bi-

Trečioji Žaliojo Internacionalo konferencija

Trečioji Tarptautinės ūkininkų Sąjungos arba taip vadinamojo, "Žaliojo Internacionalo" konferencija įvyko šių metų balandžio 26-28 dienomis, Vašingtone. Šis ūkininkų-agrarinių politinių partijų internacionalas yra įkurtas 1922 metais Prahoje, kur ir buvo visą nepriklausomybės laiką jo centras. Į šią tarptautinę sąjungą įeina visų Europos kraštų politinės partijos, turinčios agrarinį charakterį ir bazuojančios savo politinę programą žemės ūkio problemų sprendimo aktualumais. Kiekvieną kraštą reprezentuoja viena politinė partija. 1924 metais į šią tarptautinę sąjungą buvo priimta ir Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjunga.

Prasidėjus bolševikų invazijai ir okupacijai į rytų ir vidurio Europą, Žaliojo Internacionalo veikla buvo uždaryta ir jo veikėjai suimti, nužudyti ar deportuoti. Tačiau dalis šios organizacijos, arba ją sudarančių partijų veikėjų, pateko į vakarus — stiprėjo, kai į vakarų pasaulį pa-ir 1949 metais šios organizacijos žinomas lenkų veikėjas po-

tės", o jeigu vasarą, tai "sniegti." Dar prideda: "Sniegti lauke, einam pavažinėti jaunavedžius su rogėmis." Bitėms gesyti tai vandens paduoti.

Kvieslys šaukia visus prie dovanų stalo, kuriuos tik jam liepia šaukti ir vardus pasako.

Marčios šokiai

Pabaigus dovanų apeigas, visi eina šokti. Pirmiausia marti pašokina vaikino tėvelį ir visus vaikino giminių vyrus. O vaikinai šokina marčios motiną ir visas moteris ir merginas, savo žmonas giminaites. Tada šoka abu jaunavedžiai. Kartu poromis eina šokti visi abiejų jaunavedžių giminių: vaikino tėvas su merginos motina, vieno brolio su kitos pusės seseria, vieno dėdės su kito teta ir t.t. Taip pat eina šokti sėdžia su piršliu ir pabrėliai su pamergėmis. Po šio šokio atsislūpa mažą valandėlę ir vėl jaunavedžiai pašokina visus vestuvinius: marti vyrus, o vaikinai moteris. Tai ir yra "marčios šokiai."

Marčios pietūs

Pašokę taiso stalus, deda valgius ir gėrimus, sodina vestuvinius prie stalo. Marti visus mandagiai ragina valgyti ir vaišinti kuo geriausiai. Duoda daug gerti. Tai vadinami "marčios pietūs." Visi valgo ir geria, o muzikantai groja maršus. Katrie nesutelpa prie stalių, tie dainuoja. Kai pirmieji pavargo, tai užleidžia vietas kitiems. Svečiams pavargus, valgo muzikantai, o vestuviniai juos visai apdainuoja.

83

Muzikantų katinai papjovė,

O jo skūrą ant tvoros padžiove. (2)

O jo skūrą ant tvoros padžiove,

O jo kaulus į kašę sukravė.

O jo kaulus į kašę sukravė,

Kas netilpo — po pečių suvilko.

86

Nori, nori kojėlės trepsėti. (2)

Negrajina muzikantai,

Nereiks jiems mokėti.

Grajykit, grajykit, dyki nesėdėkit!

Išsūtinsim pupų rėtį,

Kad tik jūs suėsit.

Tyli, tylai, muzikantai tyli.

Ko jie tyli, ko jie pyksta,

Ar jau striūnos tysta?

87

Muzikanto iš nakties

Styva ranka iš peties.

Reikia lašiniams patept

Ir ant pečiaus ją pakept. (2x2)

Visai tuos muzikantus erzina ir apdainuoja, bet jie ne pyksta, nes taip jau vestuvėse priimta. Pavargę muzikantai vė groja šokius. Visi vestuviniai pasižūka ik valiai. Jau esti gana vėlus laikas, visi labai pavargę, laikas ir apie poilsį pagalvoti. Čia prisimena, kad artinasi jaunavedžių naktis, tai ir uždainuoja.

88

Oi-oi-oi-oi, Dievulėliau,

Aš netrandu dalužėlės. (2)

Aš norėjau gaut bernelį,

Kad padėtų vargt vargelį.

Ma padėtų vargt vargelį,

Ma padėtų dirbt darbelį.

Kaip aš gavau sau bernelį,

Da didesnis ma vargelis.

Nesutėmė vakarėlis,

Kalbin mane bernužėlis.

Kalbin mane bernužėlis,

Kad pakločia patalėlį.

Kad pakločia patalėlį

Šiandie vėlai vakarėlį.

— Klok, mergele, patalėlį,

Padėk rūtų vainikėlį.

Padėk rūtų vainikėlį,

Gulk ma jaunam prie šalelės.

— Oi-oi-oi-oi, Dievulėliau,

Aš netrandu dalužėlės.

Aš atrasu dalužėlę

Patvorėly purvynėly.

(Bus daugiau)

BALFas VĖL BELDŽIASI Į AMERIKOS LIETUVIŲ ŠIRDIS!

Bendrasis Amerikos Lietuvių

šalpos Fondas jau devinti metus dirba sunkų šalpos, emigracijos ir įkurdinimo darbą lietuvių tremtinių tarpe. BALF'ui šiame darbe nuosirdžiai talkina visa patriotiškai nusiteikusi Amerikos lietuvių visuomenė. Bendromis pastangomis išblaškyti po visą Europą tremtiniai yra šelpiami rūbais, maistu, vaistais, pinigais, o 50,000 tremtinių padėta išemigruoti ir įsikurti užjūrio kraštuose, kur jie savo darbu pelnosi kasdienę duoną.

Tačiau Europoje paliko 10,000 lietuvių, kurių pusė visiškai nedarbingi. Tai žmonininkai, protai ir chroniški ligoniniai, invalidai, seneliai ir vaikučiai. Bet ir sveikiems sunku, ypač Vokietijoje ir Austrijoje, verstis, nes svetimiems veik neįmanoma darbo gauti. Juos tenka bent rūbais ir maistu karts nuo karto taip pat sušelpiti. Tų pasilikusiųjų vargų sumažinti, o sveikiems sudaryti sąlygas išemigruoti į geresnes šalis galime tik mes, Amerikos lietuviai.

Kol dar 10,000 lietuvių reikalingi pagalbos, tol BALF'o misija nebaigta.

Kasmet pasilikusiems Europoje reikia bent 100,000 svarų rūbų ir avalynės, reikia jiems papildomo maisto, vaistų ir pinigų. Rūpintis ir padėti sveikiems išemigruoti į geresnes šalis ir padėti jiems įsikurti reikia mūsų organizacijai taip pat lėšų. Šalpai ir tolimesniai emigracijos darbui tęsti reikia bent \$100,000.00.

BALF'o Centro Valdyba, norėdama suaktyvinti pasilikusiųjų šalpos darbą ir padėti sveikiems greičiau išemigruoti, n u t a r e paskelbti nuo gegužės 1 dienos visoje Amerikoje pinigų ir rūbų

je, Lenkijoje, Rumunijoje ir Jugoslavijoje. Be to, Internacinalo Prezidentas ir Generalinis Sekretorius buvo priimtas UNO Generalinio Sekretoriaus.

Zalasis Internacinalas išleido Manifestą į Kinijos ūkininkus ir jį paskelbė per Voice of America ir kitais būdais Kinijos ūkininkams. Tautinės Kinijos Vyriausybė labai šiltai įvertino šį manifesto paskelbimą ir pabrėžė, kad šio manifesto paskelbimas, jų turimomis žiniomis, rado didelio atgarsio okupuotoje Kinijoje ir labai daug patarnavo kinų laisvės judėjimui suaktyvinti. Pakistano Darbo Federacijos Generalinis Sekretorius C. P. Dave, įvertindamas šio manifesto psichologinę reikšmę, išvertė jį į visas Azijos kalbas ir tarmes ir jį paskleidė visuose Azijos kraštuose.

Zalasis Internacinalas savo veiklai gyvinti ir skelbti leidžia nuolatinį žurnalą — biuletenį, kuris išėina kiekvieną mėnesį anglų kalboje.

Sekančią dieną konferencija dirbo pasiskirčiusi komisijomis, kurios savo darbu apibūdinti paruošė atitinkamas rezoliucijas. Rezoliucijos konferencijos buvo apsvaistytos ir priimtos. Žemės ūkio komisija savo rezoliucijoje bandė panagrinėti, kaip galėtų būti atkuriamas ir tvarkomas, iš bolševikų išlaisvintas, Europos kraštų žemės ūkis.

Jaunimo komisija paruošė manifestą į viso pasaulio jaunimą. Šis manifestas konferencijos buvo priimtas ir nutartas tuojau paskelbti visomis kalbomis.

Konferencijos pabaigoje įvyko pobūvis, kuriame dalyvavo JAV senatorius Hubert H. Humphrey.

Internacinalo prezidentu perrinktas S. Mykolaičyk, generaliniu sekretorium Dr. Dimitrov, viceprezidentais F. Nagy, Gavrilovic, Macek ir A. Devenienė. Taip pat išrinkti vykdomojo komiteto nariai ir sudarytos nuolatinės komisijos.

Kur tą dieną reikės aukų rinkėjams susirinkti, bus tuojau paskelbta lietuviškoje spaudoje ir per lietuviškus radijus.

Pittsburghiečiai, laukiame Jūsų tautos!

Pittsburgho BALF'o Skyriaus Valdyba

ORGANIZACIJŲ PIRMININKŲ IR SEKRETORIŲ DEMESIUI

Gegužės mėnesio gale PASAULIO LIETUVIŲ ŽYNYNAS atidodamas spausuvei, todėl organizacijų vadovai prašomi paskubinti žinių atsiuntimą, kurie iki šiol to dar nesate padarę. Žinios reikalingos tokios: organizacijos pavadinimas, pirminko, sekretoriaus ar reikalų vedėjo vardas, pavardė ir adresas. Taipgi pageidaujamos organizacijų įsikurimo datos ir narių skaičius, bet jų po ranka neturint dėl to žinių išsiuntimo prašoma nederėti. Visas informacijas siųsti ŽYNYNO redaktoriui: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 Street, New York 24, N. Y.

Šm.

VARPAI SKAMBA

Neiškraipytos lietuvių pavardės

(Mūsų Čikagos bendradarbio)

Amerikos lietuvių tarpe nuo seniai nusižengiami lietuviškų pavardžių iškraipymais, bandant jas suanglinti, arba visiškai savo pavardes pakeičiant. Tokio nusižengimo blogumai taipgi nuo seniai yra nurodomi.

Stai vienas šių dienų faktas, rodantis, kaip gerai, kada lietuviškos pavardės neiškraipytos. Chicago Daily News bal. 28-tos dienos laidoje paskelbė nepilną sąrašą jūreivių, žuvusių Atlante, nuskendus karo laivui Hobson. Sąrašas esąs Frank William Klimauskas iš Detroit, Mich. Jei jo pavardė būtų buvusi iškreipta į kokį Clime, tai niekas jo nebūtų atpažinęs.

Sekantios dienos laidoje tas pat laikraštis įdėjo paveikslus chikagiečių jūrininkų, dalyvavusių pastarajame atominame išbandyme. Iš viso įdėta 56, jų tarpe 4 lietuviai. Jie yra. Sgt. J. A. Gudas, Pfc. R. A. Bartkus, Corp. A. E. Vileikis ir Pfc. R. C. Montvid. Tai grynai lietuviškos pavardės. Jie patys ir jų tėvai

gali žinoti, kad jų atvaizdai su jų pavardėmis sudaro lietuvių visuomenei didelį malonumą. O žuvusių iš savo tautiečių sulaukia a.a. ir tylios užuojautos tėvams ir giminėms. Tie, kurie yra iškraipę savo pavardes taip, kad negalima atpažinti, dingsta, kaip burbulas vandenyje.

CHICAGOJ DZIAUGIAMES GRAŽIU PAVASARIU

Chicagoj, kaip turbūt visose valstybėse, kur yra lietuvių kolonijų, pavasaris praeina naujam sujudime. Biznierių, profesionalų ir darbininkų jau planuoja atostogas. O vietų, kur galima gerai atostogauti, Chicago apylinkėse netrūksta. Lietuviškų vasarviečių Chicagoj kaimynystėje, ir šiek tiek toliau, gausu. J. Bachunas toje šakoje seniai garsus. Bet šalia jo dabar garsėja ir kiti. Naujakuriai A. O. Nakai ir J. J. Bartkai Chicago pietuose, Indianos valstybėje įkūrė vilą Jūratė. Vieta tai-

koma jaunimui. Ten veiks A. Nako muzikos studija ir A. Valaitis — L. Lazauskienės modernaus šokio studija. Iš anksto galima kreiptis: A. Nakas, 4719 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill.

Atostoginis dvaras, pavadinamas Lakeside jau žinomas per keletą pastarųjų metų lietuvių tarpe. Jo savininkas yra Pranas Bastis, plačiai Chicago lietuvių tarpe žinomas, kaip geras patritas, remias visus lietuvių tautiškus darbus. Minėtas jo atostoginis dvaras yra prie Pawaukee ežero, už 23 mylių į vakarus nuo Milwaukee, Wisc. Jo dvaras apima 77 akrus žemės. Jį puošia visokeriopie medžiai ir krūmai, moderniški vasarotojų namai pastatai. Dėl informacijų kreiptis: Frank Bastis, 840 W. 33 St., Chicago 8, Ill.

Naujakuris

Pajudėjo St. Louis Mo. BALF skyrius

Ankščiau aktyviai pasireiškęs St. Louis Mo BALF skyrius, pastarųjų metų metu mažai aktyvėjęs, ir daugiausia dėl to, kad valdybos narių skaičius dėl įvairių priežasčių sumažėjo ir nebuvo paskatinančio veiksmo aktyvumui pakelti.

Gegužės 1 d. į St. Louis Mo atvyko BALF centro įgaliotinis J. Valaitis, kuris ilgą laiką buvo BALF įgaliotiniu lietuvių tremtinių reikalams Vokietijoje. Nors ir ne dideliame susirinkusiuose skaiciu, J. Valaitis nupakiojo lietuvių tremtinių vargus. Europoje dabar likę apie 8000 lietuvių tremtinių, kurių dalis yra džiovininkai, ligonys ar šiaip dėl kitokių priežasčių negalėję išemigruoti.

Jei pirmiau tremtiniai, gyvenantieji Europoje buvo reikalingi Amerikos lietuvių pagalbos, kada jais rūpinosi įvairios tautinės organizacijos ir plačių mastu vedė šalpos darbą įvairių grupių ir srovių draugijos, tai dabar jie Amerikos lietuvių pa-

galbos dar daugiau reikalingi, nes jais jau nebesirūpina jokios tarptautinės organizacijos ir jie laikomi apgyvendintais atitinkamose valstybėse, kuriose net ir sveikiems darbo nesuteikiama, o iš gaunamos pašalpos išiversti negali. Tad Amerikos lietuviams belieka dvi išeitys: arba leisti tiems 8000 tautiečių išmirti, arba suaktyvinti BALF veiklą, kad tie mūsų tautiečiai būtų sotūs ir apsiirę. Jei mes elgsimės kaip krikščionys, padorūs žmonės ir tautiečiai, tai negalėsime leisti mirti mūsų brolius, kurie yra komunizmo aukos.

Tai pabrėžęs J. Valaitis kvietė ir St. Louis lietuvius čia pat paaugoti pagal savo išgales pagalbos laukiantiems tautiečiams. Po aukų rinkimo susirinkusieji papildė St. Louis Mo BALF skyr. v-bos sudėtį ir dabar v-ba sudaro:

Jonas Simanavičius — pirmininkas, Jonas Bataitis — vicepirmininkas, Antanas Simanavičius — sekretorius, Jonas Mokus — išdinininkas ir Jonas Beriša — korespondentas.

Susirinkusiems J. Valaitis pristatė lietuvių parapijos klebonas kun. Vitkus, kuris taip pat patiekė plaukštą minčių, kaip pagyventi šio skyriaus veiklą. Sekantis susirinkimas įvyks gegužės 15 d. 7:30 val. vak.

Koresp.

PITTSTONE PAGERBĖ A. GALINSKĄ

Balandžio mėn. 27 d. Pittstone, Pa. Lietuvių piliečių klube buvo pagerbtas vietos senas veikėjas A. Galinskas. Programos vedėjas buvo J. Maceina.

A. Galinskas lietuviybės darbą Pittstone dirba daugiau kaip 40 metų, todėl ir į jo pagerbimą susirinko visi senesniosios kartos veikėjai.

Paminėjime pasakyta daug kalbų, atlikta ir meninė programa, A. Galinskui įteiktos dovanos.

Pagerbimo pabaigoje kalbėjo pats A. Galinskas. Jis kvietė visus lietuvius dirbti, kad bendru darbu galėtume atgauti Lietuvai laisvę. Esą, kada dabar tiek daug naujų jėgų į lietuvių tarpą pribuvo, reikia visiems dar spar-

Ar jau

įstojai į

VILTIES

draugiją?

E. P.

Mūsų skautų trispalvė vėliavų miške

Bostono skautai veikia

Balandžio 26 d. 3000 Bostono skautų (BSA) dalyvavo tradicinėje, jau septintoje iš eilės, taip vad. Minute Man Piligrimadoje Lexingtone, Mass. Istorinėje Lexington Green aikštėje susikaupę skautai pagerbė savo bočius — laisvės kovotojus — Minute Men, buvo atžymėti atitinkamais ženklais, o Filine's prekybos firma įteikė 40 vėliavų naujai suorganizuotoms nuo 1951 m. skautų ir vilkių draugovėms. Šioje įspūdingoje šventėje ir parade dalyvavo ir Bostono v-jos 52-ji DLK Kęstučio draugovė. Lietuviškoji trispalvė, atsivežta iš 1948 m. Baltijos Jūbiliejinės Stovyklos Vokietijoje, didingai plėvėsavo tarp 170 amerikiečių skautų ir žvaigždėtųjų vėliavų. Dešimt kęstutėnų gavo šios piligrimados atžymėjimo si-

dabrinis ženklėlius. Piligrimadoje dalyvavo ir Bostono latviai skautai. Pavasariškas lietuvis nesudrumstė skautų nuotalkos.

KĖSTUTENAI KVIECIA VISUS KAIMYNUS STOVYKLON

Birželio 29 — liepos 7 dienomis Bostono vietininkijos kęstutėnai prie Loon Pond ežero (Lakeville, Mass.) rengia vasaros stovyklą. Jon kviečiami stovyklauti viso JAV rytinio pakraščio lietuviai skautai.

Maistas, palapinės ir kt. stovyklinis bei sporto inventorių bus gautas vietoje iš BSA, tačiau pati stovykla bus visiškai atskira — lietuvių skautų vadovų tvarkoma. Mokestis — iki \$13. Prašoma registruotis pas draugininką — vyr. skilt. Algį Banevičių, 236 Bolton St., So. Boston 27, Mass. Stovyklautojų registracija baigiama š. m. birželio 1 d.

Kviečiame skautus praleisti gamtoje dešimtį smagių stovyklinių dienų, kaip kadais jas leisdavo mūsų broliai gimtuose žiluose.

TAUPYTI GALITĖ IR LAIŠKAIS!
TAUPYKITE PAS SAVUS!
STANDARD FEDERAL
STIPRIAUSIA TAUPYMO ISTAIGA
AMERIKOJE MOKA AUKŠTĄ DIVIDENDĄ
TURTAS per \$31,000,000
ATSARGOS FONDAS „ \$ 3,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Ave., Chicago 32, Ill.
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas • Telef. Virginia 7-1141
Istaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4 val. po pietų, ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro, trečiadieniais uždaryta.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.

Antanas Česonis
620 W. Cross St.

Waterbury, Conn.

Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

So. Boston, Mass.

Brunonas Kalvaitis,
545 East Broadway.

Hamilton, Canada

Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

Brockton, Mass.

Bačulis A.,
22 Intervale St.

Montreal, Canada

Stepas Kęsgaila,
6882 Beaulieu St.

Chicago, Ill.

Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
Yard 7-0191

Toronto, Canada

Jonas Paršėlūnas,
62 Pauline Ave.

Dayton, Ohio

J. A. Urbonas,
1302 Lamar St.

Welland, Canada

Žukauskas Kazys
287 1/2 E. Main St.

Detroit, Mich.

L. Bulgarauskas,
7313 Navy Ave.

Anglijoje

Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thornham Green,
London W. 4

Newark, New Jersey

A. S. Trečiokas,
314 Walnut St.

Australijoje

Povilas Lukošius,
Box 1665 M. G.P.O.,
Adelaide, S. A.

New York-Brooklyne

Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeth, N. Y.

Venecueloje

Antanas Diržys,
Avenida Alayon No. 6
Oeste
Maracay, Edo, Aragua

Omaha, Nebr.

J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

BALTI Pusbačiai

Bobbies
COMFORT CASUALS by JORDO

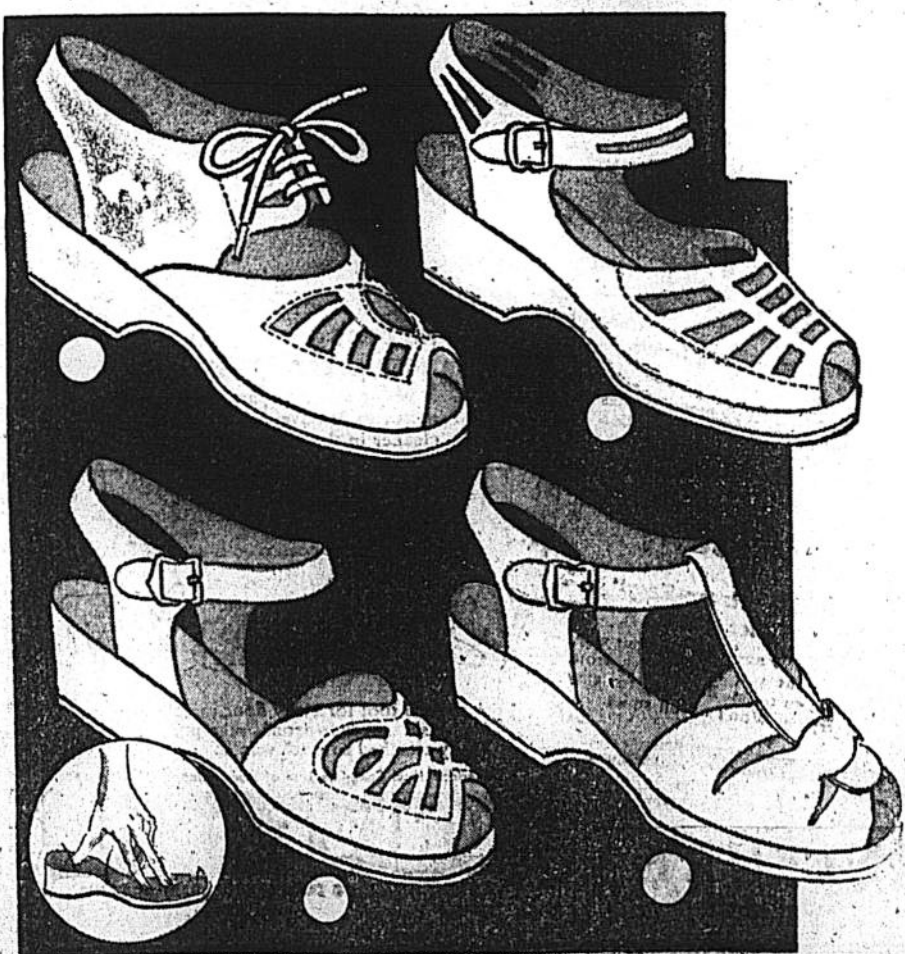
Moterims

1.99
pora

Pradėkit vasarą su šiais lengvais, naujais pusbačiais... su specialiais guminiiais padais palengvinti kiekvieną jūsų žingsnį. Elnio odos dirželiai ir priekis. Visi vidutinio ilgio, su ilgai laikančios medžiagos padais. Dydžiai 4 iki 9 (ilgis tiksliai vidutinis).

Pašto ir telefono užsakymai priimami. Šaukite CHerry 1-3000

The May Co. Rūsio batų departamentas

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIPIUS

AMERIKOS KILIMAS

1935 metais, man lankantis Alytuje, gimnazijos direktoriaus buvau nuvestas į kitoje pusėje Nemuno įkurtą, nors mažuką, bet gražiai tvarkomą Lietuvos senienų muziejų. Ten mačiau daugelį tokių daiktų, kuriuos buvau matęs ir vartojęs pats Lietuvoje augdamas. Mačiau kai ką dar senesnio, nematytą: medinius įvairius namų padargus, kuriuos patys žmonės, savo rankom pasidarydavo.

Kai prieš kelis metus Dearborn miestelyje, prie Detroito, buvo įrengtas Fordo Greenfield Village muziejus, kuriame sutalpinata viskas, ką tik Amerikos baltieji gyvenimai nuo savo pradėjimo čia kurtis vartojo, nuvykęs į tą muziejų maloniai nustebau matydamas tokius pat medinius padargus — padargėlius, nuo paprasto medinio šaukšto iki didesnių žemai dirbti padargų. Visai taip, kaip Lietuvoje, kaip tame Alytaus muziejuje.

Naujai Amerikoje apsigyvenusius lietuvius (ne pro šalį ir senesnius), gyvenančius Detroito, arti Detroito, arba vykstantiems į Detroitą pasisvečiuoti pas savuosius, patariu pasvečiuoti ir aplankyti Fordo Greenfield Village, Dearborn, Mich., prie U.S. kelio 112. Ten matysit viską, ką Amerikos gyventojai naudojo iki šių dienų, ir įsitikinsit, kad Amerikos gyventojai ne visada automobiliais važinėjo.

Seniems Amerikos lietuviams patartina tą Fordo muziejų aplankyti įsitikinti, kad ne tik Lietuvoje anais laikais buvo vargingas gyvenimas, nuo kurio jie čia atbėgo, bet ir Amerikoje panašiai buvo. Čia kai kuriais atžvilgiais gyvenimas pradėjo smarkiai suklestėti prieš pirmą po atradimo anglies, geležies, gasolino, pravedus geležinkelius, paskui augant pramonės, išradus telefoną, įjunkius elektrą.

To viso vystymosi laikotarpį Amerikoje atsirado, Lietuvoje to dar nematė, mūsų senieji lietuviai taip ir pasiliko nepatyrę, kad tuoj ir Lietuvoje atsirado elektra, telefonas, atsirado ir daug kitų pagerinimų, kurie iš pagrindų keitė buvusį gyvenimą.

NEDUOKIT VYRAMS GELIŲ!

Amerikoje nepriimta duoti vyrams gelių bukietais koncertuose ir niekur kitur. Jeigu Algirdo Brazio, Metropolitan operos dainininko, akompanistas yra juokdarys, jis gali Brazilį, už Clevelande jam suteiktą bukieta, kelis metus jo draugų tarpe gražiai pasiepinėti...

Gėles Amerikoje duodama tik tokiais atvejais: jeigu Brazilis, sakykime, atvyksta į Clevelandą su savo žmona, ji pasitinkant stotyje ar viesbutyje, gelių bukietais duodamas jo žmonai, ne jam. Scenoje tik moterims bukietai duodami, jokių būdu ne vyrams. Vyrams, kaip ir moterims, už dainavimą ar skambinimą, didžiausias pasitenkinimas yra gausus publikos plojimas. Gėlės moterims yra tik taip sau priedas, ne atlyginimas už pasisekimą.

Mūsų tremtiniai artistai, Lietuvos papročiu, lygiai įsiseitė, kaip ir kokia panelė, jeigu programos metu negautų gelių bukieta. Tačiau čia turėtų prisitaikyti Amerikos papročiu — negeisti bukieta. Amerikiečiams tai matant, jei kur dalyvauja kitataučiai, ausys kaista kai vyrai artistui pakisama gelių puokštė.

PAZVELGUS PRAEITIN

1886, geg. 10 — New Yorke priskaitoma 76 lietuvių šeimos

ir 86 viengungiai.

1891, geg. 5, 7 ir 15 d. kai kuriuose lietuvių kolonijose rengta protesto prakalbos prieš rusų žiaurumus Lietuvoje. Kalbėjo tulas Cohn, kun. A. Burba ir Jonas Šliupas.

1893, geg. 14 — Chicagoje ir kitur, įvyko lietuvių protesto mitingai prieš prezidento Grover Cleveland sutartį su Rusija išduoti politinius prasikaltėjus. Birželio 10 d. pasiūsta į Washingtoną rezoliucija, pasirašyta 200.000 Amerikos lietuvių.

1896, geg. 12 — Skaitoma Amerikoje jau aštuoni lietuviški laikraščiai: Vienybė Lietuvių, Saulė, Nauja Gaidynė, Kardas, Garsas, Tėvynė, Rytas.

1897, geg. 18 — Chicagoje pasirodė laikraštis "Amerikos Lietuvis", bet jo išėjo tik trys numeriai.

1907, geg. m. — Po kolonijas važinėja socialistai agitatoriai A. Zagaras ir P. Grigaitis, rinkdami aukas "revoliucijai".

1910, geg. m. — Daugelyje lietuvių kolonijų rengtas 500 metų minėjimas kaip Vytautas sumušė kryžiuočius Zalčio mūšyje.

1913, geg. 7 — Pranešama, kad be jau uždraustų įleisti Lietuvos laikraščių Kova, Keleivis ir Lietuva, dar uždrausta Laisvė ir Katalikas.

1914, geg. 13 — Skelbiama, kad U.S. Kariuomenėje tarnauja 1020 lietuvių.

1913, geg. 13 — Lietuvių kolonijose rengta paminėjimai 10 metų spaudos atgavimo Lietuvoje.

1916, geg. 15 — Skelbiama, jog per pusantrus metus Amerikoje lietuvių sudėjo Lietuvos reikalams virš \$60.000 aukų (visiems fondams).

1917, geg. 17 — Brooklyne pradėjo eiti katalikų laikraštis "Garsas", LRKSA organas, kurio redaktorium buvo Julius Karpas.

1920, geg. 10 — Cituojama spaudoje Liet. Kat. federacijos rezoliucija, kurioje Lietuvos valdžiai skundžiama Lietuvos Finansinė Misija (P. Žadeiko, kun. J. Žiliaus ir Jono Vileišio vadovaujama), būk ji ardanti federaciją ir katalikų jaunimo organizaciją Vyčius.

1921, geg. 12 — Brooklyne suorganizuota "Drobės" bendrovė atidaro Kaune audimo ir popierio fabriką.

1924, geg. 10 — SLA ir TMD seimu proga, tautiniai laikraščiai Vienybė, Amerikos Lietuvis, Sandara, Dirva, Tėvynė ir Artojas turėjo metinį savo seimą.

1924 geg. 12 — Pasirodė kun. A. Miluko išleistas stambus veikalas "Aušros 40 metų sukaktis".

1925 geg. 16 — Rašoma, kad abu Susivienijimai turi 40,000 narių, o pašalpinės lietuvių draugijos bendrai — 160,000 narių.

Prisidėk
prie VILTIES — spaudos
ir radio bendrovės
rėmimo.

Seniausias ir gražiausias ilius
truotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Įsteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siunčiamas

dovanai.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

Mūsų spaudos apžvalga

PAVARDŽIŲ ATLIETUVINIMAS

"Konkrečiai siūlyčiau sudaryti prie Lituanistikos Instituto ar prie kitos kompetentingos institucijos ar organizacijos pavardžių atlietuvinimo komisiją, kuri lyg ir testų Lietuvoje pradėtų darbą, patardama bei nustatydama atlietuvintųjų, trumpintųjų lietuviškąsias lytis. Komisijos darbas būtų tik patarti suinteresuotiems asmenims, o juridiniai susitvarkyti testų atlietuvinimo Amerikos įstaigose..." (J. Jasiukevičius, Darbininkas, Nr. 31).

Pavardžių atlietuvinimo reikalu reikėtų rimtai susirūpinti, nes, kaip ir str. autorius konstatuoja, ne tik ankščiau atvykusieji lietuviškas pavardes sudarkė, bet ir dabar atvykę tremtiniai jau bando jas amerikoninti...

MANO MOTINA...

"Mano Motina! Tu toli. Praradai aš laimę atsilyginti Tau nors už dalelę, ką man buvai davusi, bet Tavęs aš nepraradau. Gyvenimo audros mane priartino prie Tavęs dar labiau, nei anais laikais, kai laisvai galėjau Tave pasiekti. Nepasiekiami, nepamatoma, bet tokia artima Tu man šiandien, kai švenčiu Tavo, Motina, dieną..." (Tėviškės žiburiai, Nr. 18).

AR BAŽNYCIA NIEKAD NESIKIŠA Į POLITIKĄ?

A. Maceina, rašydamas katalikų vienybės reikalą, tarp kitko, pažymi:

"Politika yra esmėje formalinis dalykas ir niekada ji nepakils krikščioniškos sąmonės ligi turininių vertybių rango. Kas ją į šitokį rangą kelia, rengia kelių stabmeldybės atsigavimui.

Jau tik šis vienas politikos bruožas rodo, kad katalikų nusistatymas jos atžvilgiu būvo ir bus labai įvairus, nes valstybės valdymas gali būti įvairiai suprantas ir dar įvairiau vykdomas. Bažnyčia savo politikos neturi ir negali turėti, nes tai yra ne jos dalykas. Bažnyčia niekad nesikiša į politiką, bet politika dažnai įsiklia į Bažnyčią, nes peržengia savo kompetencijos ribas ir užgrobia tai, kas jai iš esmės nepriklauso..." (Aidai, Nr. 4, 754 pusl.).

Čia paliestas labai jautrus nesikišimo klausimas, tačiau kategoriškas tvirtinimas, kad Bažnyčia niekada nesikiša į politiką yra lygiai taip pat neteisingas, kaip tvirtinimas, jog politika dažnai kišasi į Bažnyčią. Iš to kišimosi ir atsiranda visi nesupratimai. Ir šia prasme, Bažnyčia, taip pat dažnai kišasi ne į savo sritį...

Toliau str. autorius taip rašo: "Kaip jie turi santykiuoti tarp savęs? Krikščioniui šis klausimas yra savaime aiškus: jų santykiai turi būti valdomi tiesios ir meilės dvasios. Diskusijos, klausimų kėlimas ir jų nagrinėjimas, savos nuomonės skelbimas bei skleidimas yra savaime suprantami ir būtini dalykai. Tačiau viršum jų stovi tiesa ir meilė: tiesa idejai ir meilė žmogui. Tai yra dieviškosios vertybės, kurių krikščionis niekur ir niekada negali išsizadėti, jeigu jis nori palikti Kristaus mokymus. Todėl iškreipti tyčiomis svetimas mintis, priskirti savo oponentui tai, ko jis nėra teigęs, įtarinėti žmones, skelbti apie juos nesamus ir nebūtus dalykus, skųsti juos vyresniesiems, jiems nieko apie tai nežinant, yra nusikaltimas tiesai ir meilei, vadinasi, nuodėmė..." (Aidai, Nr. 4, 156 pusl.).

Labai teisinga ir pirmoji eilė tai turėtų įsidėti galvon tie, kurie spaudoj, visuomeniniame ir politiniame gyvenime atstovauja

mūsų katalikus, nes jie, anot A. Maceinos, tą nuodėmę labai dažnai papildo...

REDINGAS RAŠYTOJO PASISĄKYMAS

"Beveik pusantų metų išgūlėjos tos pasakos lentynoje. Kad ir kaip stengiausi (ir laikraščiuose buvo skelbta ir daugelį laisvų parašiau), tačiau niekaip negalėjau surasti leidėjo. Kur pelno nėra (visi žino, kad mūsų knygos dabar nebėra pelningas biznis), ten ir paramos sunku

surasti, nors yra mūsų šiek tiek turtingų ir su pinigais. Tada apsigalvojau ir nutariau: nei namų, nei automobilio nesirengiu pirkti, o santaupy šiek tiek turiu — paversiu naudingam darbu. Jei knygos spausdinimo išlaidos bus padengtos pirkėjų — labai gerai, o jeigu nepadengs — irgi gerai. Vistiek daugeliui suteiksiu malonumą bei džiaugsmą. Argi tik piniguose bei turtuose nėra laimė?" (Juozas Švaistas — Balčūnas, Draugas, 1952. IV. 19 d.)

Vyt. Gedrimas

LIET. VALST. TEATRO LAIMĖJIMAI

Juozas Kapočius Brooklyne ruošiasi išleisti Lietuvos Valstybės Teatro (dramos, operos ir baletu) atsiektams meniniams laimėjimams atžymėti didelį iliustruotą leidinį. Redaktorius jis yra pakvietęs rašytoją ir buv. nuolatinį to teatro bendradarbį. Stasį Santvarą, teatro dekoratorių dail. Viktorą Andriųsį ir dramos aktorių Henriką Kačinską.

Redaktoriai, atskirais laiškais, jau kreipėsi į visus Lietuvos teatro buv. bendradarbius ir narius, kviesdami talkon, prašydami teatro pastatymų fotografijų ir žinių.

Lietuvių meniniai sluogsniai,

kaip teko patirti, šiuo leidiniu labai susidomėję, nes tai būtų ne tik prisiminimas patiems to teatro dalyviams ir tą teatrą mėgusiems lietuviškajai publikai, bet ir proga pasirodyti svetimuose kraštuose, pavaizduojant lietuvių teatrines kultūras apimtį ir jos kilmą.

Tas pats Juozas Kapočius taipgi ruošiasi išleisti ir didelę monografiją apie M. K. Čiurlionį lietuvių ir anglų kalba. Nesenai jo išleistoji Vytės Nemunio "Meškiukas Rudnisiukas" jaunimo tarpe rado gyvo priėmimo taip, kaip dabar susidomėjimą sukėlė jo išleistoji Juozo Grišmanausko "Totlimieji kvadratai".

PADEKITE SURASTI

PAULASKAITĖS, iš Beržų, niškių k., Kelmės v.

PUSKIS Juozas.

RAKAUSKIENĖ — RAUDONYTE, iš Kulų k., Skuodo v., Kretingos ap.

RAUDONYTE — RAKAUSKIENĖ, iš Kulų k., Skuodo v., Kretingos ap.

RISKUS Juozas, iš Raguvos v., Panevėžio ap.

SAVICKAS Jonas, iš Drusaičių k., Joniškio v., Šiaulių ap.

SIPAILA ir jo sesuo SIPALYTE, kilę ar turę giminių Vyšpnykų k., Griškabūdžio v., Šakių ap.

SVARČAS Augustas, iš Gaisrių k., Pilviškio v., Vilkauskio apskr.

SVARCIUTE Marija, iš Oželių k., Marijampolės ap.

BALACHENKO Ludmila ir Olga, iš St. Peterburgo (Petrpilio), Rusijoje.

CZULKIES Jurgis, iš Stankaitėlių (Abbau-Stankanten) k., Klaipėdos ap.

GELGAUDAS, iš Liudvinavo, Marijampolės ap.

KAPCINCKAITES Magdalena, Marcėle ir Petronėlė, viena jų ištekęs KASPERAVICIENĖ, iš Alvito parap., Vilkauskio ap.

KASPARAVICIENĖ — KAPCINCKAITĖ ir jos seserys, Magdalena, Marcėle ir Petronėlė, iš Alvito parap., Vilkauskio ap.

KAVALIARSKIENĖ — RAMONAUSKAITE, Marijona ir jos sesuo POVILAITIENĖ — RAMONAUSKAITE Pranė, iš Kaupiškių k., Vištyčio v., Vilkauskio ap.

KAZDAILEVIČIUS Antanas, iš Tautėjų k., Gaduvo bžntkm., Telšių ap.

Kazėnas Ignas.

KIAUPA Petras ir jo brolis, iš Žalpių kaimo.

KIBARTAS Kazimieras ir Pranciškus, iš Piežių k., Telšių valsč.

KIEL Olga, iš St. Peterburgo (Petrpilio), Rusijoje.

LIUDVIKAUSKAS Andrius iš Danblavos k., Igliskėlių v., Marijampolės ap.

PIETKIEWITCH Anelia, iš Vilniaus.

PIKIEL Anatoly Joseph ir Maria, iš Odosos ir Vilniaus.

PIKIEL Angelika, Joseph ir Petre Franz, iš Vilniaus.

POPLAWSKY Ignace, iš Vilniaus.

POVILAITIENĖ — RAMONAUSKAITE Pranė ir jos sesuo KAVALIARSKIENĖ — RAMONAUSKAITE, Marijona, iš Kaupiškių k., Vištyčio v., Vilkauskio ap.

POVILAITIS Julius, iš Bagdorigio k., Meškių v., Šiaulių ap.

RAMONAUSKAITES Marijona KAVALIARSKIENĖ ir jos sesuo Pranė POVILAITIENĖ iš Kaupiškių k., Vištyčio v., Vilkauskio ap.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiųsti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Empties in 2 Seconds!

Sensational New UNIVERSAL Jet-99

NEW SUPER-TYPE VACUUM CLEANER

Model VC 6710

Naturally NO DUST BAG TO EMPTY!

Cleans Rugs Better, Faster, Easier, With Air Alone!

Exclusive Jet 99 Rug Nozzle with Floating Brush gets all surface dirt, lint, hair the first time over the rug. Saves wear... saves time.

Jet Power Gets More Dirt!

Cleans everything better, faster, easier!

The powerful Jet 99 motor creates a super-suction... half-a-million cubic inches of air a minute... gets all the dirt the first time.

Follows You As You Clean!

Here's "Room-Easy" Cleaning!

The Jet 99 never gets in your way, pivots as you turn, glides from room to room. Balanced for easy carrying. Won't tip off stairs.

NO DUST BAGS, NO CANS, NO FILTERS TO EMPTY!

Nothing to take apart, no heavy motor to remove, it's the easiest cleaner in the world to empty.

New Serva-tools with 99 uses for complete home cleaning

A special tool for every floor to ceiling cleaning task. Scratch-proof, mar-proof, they're easily attached to steel wands.

America's Most Complete Line of Home Cleaning Equipment

UNIVERSAL

LANDERS, FRARY & CLARK, NEW BRITAIN, CONN.

SUOPIS FURNITURE
6921 Wade Park Ave.
EX 1-0911

Clevelande ir APYLINKĖSE

RAŠTO KLUBO SUSIRINKIMAS

Rašto klubo narių susirinkimas įvyksta sekmadienį, gegužės mėn. 11 d. 7 val. vakare p. Ba-
lašaičių bute: 1025 E. 74 St.

MOTINOS DIENOS AKADEMIJA

Sekmadienį, gegužės 11 d., 11:30 val. Lietuvių salėje Cleve-
lando Moksleivių Ateitininkų
kuopa rengia motinos dienos mi-
nėjimą — akademiją. Visi kvie-
čiami atsilankyti.

IDOMI PASKAITA IR SUSIRINKIMAS

Gegužės 18 d., sekmadienį, 11
v. Lietuvių salėje tik ką iš Ko-
rėjos fronto grįžęs Algirdas Bu-
turlovas skaitys įdomią paskai-
tą apie savo išgyvenimus Korė-
joje. Visą lietuviškoji visuomenė
maloniai kviečiama atsilankyti.
Šią paskaitą rengia Clevelando
Tautinės Sąjungos skyrius. Tuoj
po paskaitos įvyks Tautinės Są-
jungos Clevelando skyriaus na-
rių susirinkimas.

AUKOJO DIEPHOLZO GIMNAZIJAI

Diepholzo gimnazijai remti au-
kojo: kun. dr. V. Cukuras, K. Ka-
ralius, V. Kasakaitis, V. Šnio-
lis ir K. Valiukas po 10 dolerių;
B. Gaidžiūnas, K. S. Karpius po
5 dol. Kiti aukojų mažesnę su-
som.

Artimiausiu laiku Diepholzo
gimnazijai remti komisija ruo-
šiasi vėl išsiųsti 200 dol. Visi
clevelandiečiai prašomi gimna-
zijai paremti. Yra dar daug tau-
tiečių, kurie gimnazijai paremti
nei praėjusiais nei šiais metais
nieko neaukojo.

PRANESIMAS MOKYTOJAMS

Mokytojų Draugijos valdyba
prašo visus Clevelande gyvenan-
čius lietuvių mokytojus, neda-
lyvavusius steigiamajame susi-
rinkime, tačiau norinčius pri-
klaustyti draugijai, pranešti savo
adresus V. Kavaliauskui, 7311
Melrose Ave., arba įteikti ki-
tiems valdybos nariams J. Stem-
pužiui ar A. Tamoliūniui.

Valdyba

TREMTINIŲ DRAUGIJOS GEGUŽINĖ

Clevl. Lietuvių Tremtinių
Draugijos Valdyba praneša visų
organizacijų ir visuomenės ži-

MIDUČIO IR RAGAIŠIO NUOTAIKINGAS POBŪVIS,

ruošiamas akademikų skautų-čių
Clevelande įvyks š. m. gegužės
mėn. 10 d. šeštadienį, Colonial
Garden's salėje, 1960 E. 79 St.

Lietuviškoji visuomenė nuo-
širdžiai kviečiama apsilankyti,
paragauti midučio su ragaisiu ir
jaunatviškojo nuotaikoj pabėn-
drauti savųjų tarpe.

Pakvietimus prašome įsigyti
iš anksto. Jie gaunami "Dirvos"
redakcijoje; spaudo kioske; pas
platintojus: Rimą Jonaitę,
7417 Myron Ave., HE 2-0458;
Militą Žižniauskaitę, 1025 E. 74
St., EX 1-9669; Vyt. Raulinaitį,
1093 E. 71 St., EX 1-4245 ir R.
Braziulevičūtę 1944 E. 66 St.,
HE 1-5833.

Norintieji rezervuoti stalus,
8-10 žmonių, prašomi pranešti
telefonu HE 1-5833.

Vakaro pradžia: 8:00 val. Šo-
kams gros R. Gylis kapela.

niai, kad ji rengia didelę gegu-
žinę (pikniką) liepos 6 d. "THE
BRAE-BURN" parke, 25000 Eu-
clid Ave., Euclid, Ohio.

Prašoma tą sekmadienį ne-
rengti kitų parengimų.

GRIZO IS FLORIDOS

Senas clevelandietis Pr. Jur-
konis, Floridoj išgyvenęs 3 me-
tus, grįžo į Clevelandą.

Iš ilgesnių atostogų į Cleve-
landą sugrįžo K. Štaupas su
žmona.

UŽSAKO DIRVĄ

Clevelandietis Povilas Vositas
jau antri metai užsako Dirvą sa-
vo broliui, apsigyvenusiam Aus-
traliijoje.

CLEVELANDIEČIAMS

Kaikurie clevelandiečiai nusi-
skundžia, kad Clevelando sky-
riuje yra per mažai žinių iš vie-
tinio lietuvių gyvenimo.

Redakcija, norėdama Cleve-
lando žinių skyrių praplėsti,
kviečia visus clevelandiečius,
kad jie redakcijai praneštų vi-
sus svarbesnius įvykius. Jei kas
nori pranešti apie šeimynines
sukautis, gimimus, mirimus, iš-
važiavimus atostogų ir kt., už
tokią žinią moka tik 50 centų.

Visų draugijų susirinkimai,
paskaitos, minėjimai skelbiami
nemokamai. Koncertų, vakarų,
kortavimų, piknikų ir pan. skel-
bimai apmokami po 1 dolerį už
colį.

Skelbdami šią tvarką kviečia-
me visus clevelandiečius mielai
tuo naudotis ir gyvinti Cleve-
lando žinių skyrių.

IDOMIOS RUNGTYNĖS

Gegužės 23 d. Centr. Armory
salėje įvyks imtynės, kuriose
dalyvauja penkios poros, įskai-
tant dvi juodosios rasės jaunas
imtininkes — Ethel Johnson ir
Louise Green. Taip pat bus Don
Eagle, Gene Stanler ir kitos.
Bilietai gaunami pas Richmanv,
736 Euclid Ave.

SEZONAS BAIGIASI — NEPRALEISKIME PROGOS SMAGIAI PASISOKTI!

Sekmadienį, gegužės 11 d.

7:30 val. vak.
Lietuvių salėje

PASILINKSMINIMAS — ŠOKIAI

Groja R. Gylis orkestras

Veiks bufetas ir bus daug

pajvairinimų

Rengia Clevelando moksleiviai

ateitininkai

PRADĖKITE!

Atidarykite Bank of Ohio taupymo sąskaitą

Pasimkite sekancius penkis ar dešimt nebūtinai
reikalingų dolerių ir pradėkit Bank of Ohio taupymo są-
skaitą. Kai tik gausite tą magišką taupymo knygutę, jūs
įsitikinsit, kad yra labai lengva taupyti. Jums bus malonu
turėti taupymo sąskaitą šime draugiškame ir patarnauti
pasiruošusiam taupymo banke. Visi mūsų banko patar-
navimai yra jums prieinami.

6 patogūs skyriai
Atvykit arba paskambinkit MA 1-8100

— THE —

BANK OF OHIO

921 Huron Road ir Skyriai

Scena iš DAINAVOS ANSAMBLIO muzikinio pastatymo "NEMUNAS ŽYDI", kuri
clevelandiečiai matys WHK Radio stoty, gegužės 17 d., šeštadienį, 7:30 val. vak.

PARDUODAMI NAMAI

7 kambarių namas vienai še-
mai. Gaso apšildymas. Didelis
sklypas. Namas Giddings gat-
vėj, netoli Superior. Kaina
\$8,700.

8 kambarių namas vienai še-
mai. Gaso apšildymas, Garažai.
Namas Lawnview gatvėj. Kaina
\$8,500.

P. P. Muliolis, 6606 Superior Av.

PARDUODAMAS NAMAS

2-jų šeimų namas po penkis
kambarius — viršui ir pirmame
aukšte.

1190 E. 81 St.

Garažas dviems mašinoms. Ang-
lių apšildymas.

\$11,900

Oshen Realty Co.

SW 1-9126

PARDUODAMI NAMAI

Du namai, 821 Thornhill Dr.
vienas šalia kito, abu po 6 kam-
barius. Baigiamas trečias. Ge-
ras pirkiny. Kreiptis: EV
2-1993.

PARDUODAMAS NAMAS

Dviejų šeimų namas, 5 kam-
bariai ir 4 kambariai.

Apžiūrėti: 1063 E. 76 St.

GASO ŠILDYMAS

5 kambariams gaso šildytuvus
parduodamas už 60 dolerių. Šau-
kite HE 1-5-63, 1340 E. 68th St.

ISNOMUOJAMAS KAMBARYS

Vienam arba dviems asmenims
išnomuojamas kambarys. Gali
naudotis visais patogumais.
Kreiptis, 1375 E. 82 St. (19)

KAMBARYS

Vienam arba dviem asmenims
išnomuojamas kambarys. Gali-
ma ir su maistu. Teirautis
HE 1-8516

DAR SIANDIEN UŽEIK Į DIRVĄ

Mes turime visas naujausias
knygas, kurios tik išėjo Ameri-
koje, Anglijoje, Australijoje ar
Vokietijoje. Užėik ir nusipirk.

Tarp eilės gerųjų knygų, at-
kreipk dėmesį į šias:
Altorių šešėly \$4.00

Balutis

Baltaragio malūnas 1.50

Dulkės raud. saulėleidy 2.50

Debesys plaukia pažemiu 3.00

Didžiosios atgailos 2.50

Gintaro pasakos 0.35

Kazimieras Saphiega 2.50

Kuprelis 2.00

Lietuviškos pasakos 2.50

Lietuvių kalbos vadovas 4.50

Lapės pasaka 1.10

Mėnuo vadinamas medaus 2.50

Meškiukas Rudnosukas 2.00

Motulė paviliojo 0.60

Nemunas 2.50

Nuo Imrės iki Orinoko 2.50

Namai ant smėlio 2.00

Our Country Lithuania 5.00

Piramas rūpestis 2.00

Pragaro pošvaistės 3.50

Partizanai už geležinės

uždangos 2.50

Paslaptis 1.00

Pakeliui į mirtį 1.00

Princas ir elgeta 1.20

Pietų vėjelis 1.00

Ramybė man 0.80

Raguvo malūnininkas 0.25

San Michael knyga 2.50

Sventieji akmenys 2.00

Tautosakos lobynas 3.00

Tėvų pasakos 1.90

Vieneri metai ir viena

savaitė 1.50

Varpai skamba

Valentina 2.00

Zemė 4.00

Visų lietuvių pasididžiavimas
šias, ir daugelį kitų knygų, turėti
savo namuose.

Dirvoje galite gauti Karj. Lie-
tuvų dienas, Margutį, Pelėdą,
Vienybę ir Amerikos Lietuvį.

"Society Plan"

jums padeda taupyti!

Atėikit. Susipažinkit su 3 laipsnių
planu, kaip sudaryti Jūsų taupymo
sąskaitą, arba pareikalaukit raštu

Nemokamos Knyges
išaškinančios apie šį asme-
nišką patarnavimą.

Nemokama vieta automobiliui pa-
statyti Jums esant banke, tuoju už
namu, 127 Public Square.
Federal Deposit Insurance Corp.
narys.

KODEL MOKĖTI DAUGIAU UŽ JŪSŲ

Pirmos Komunijos fotografijas?

Jūs galite gauti nuolaidą

EAST 79th STUDIOJ

(1197 E. 79 St.)

Lietuvis savininkas

Telf. HE 1-3535 ir EX 1-6716

Atidaryta visą dieną. Sekmadieniais nuo 9 val. iki 4 val.
Tik trečiadieniais po pietų uždaryta. Atsineškit šį skelbi-
mą ir gausit nuolaidą

JEI TIK NORI LINKSMAI PRALEISTI LAIKĄ

ATEIK Į LIETUVIŲ SVETAINĘ!

Cia kiekvieną penktadienį grojant R. Gilio kapelai,

VYKSTA LINKSMI ŠOKIAI.

VISUS KVIĘCIA

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas

BALSUOKITE UŽ

WILBUR H. BREWER

Kandidatas į

VALSTYBĖS ATSTOVUS

Respublikonų tiketas

PRIERINKIMINIAI BALSAVIMAI GEGUŽES 6, 1952

PAJĖGUS ADVOKATAS

Kvalifikuotas ir pasiruošęs atstovauti visus, neskiriant
rasės, spalvos ar tikėjimo. (13)

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų
pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

RKO Keith's 105th

Trečiadienį — ketvirtadienį,
gegužės 6 — 13 dienomis WALT
DISNEY'S "SNOW WHITE &
THE SEVEN DWARFS" plus
OLYMPIC ELK.

Trečiadienį — šeštadienį, ge-
gužės 14 — 17 dienomis THE
PRIDE OF ST. LOUIS su Dan
Dailey ir Joanne Dru.

Savings will always

be important to the
man who wants to
look into the future
with a feeling of
security and personal
independence.

Savers always welcome

PAVASARIS - VEIKIMO LAIKAS!

Pavasaris — naujų sumanymų ir veikimo laikas.
Laikas statyti naujus namus, taisyti ar pagražinti.

Tuose sumanymuose visad atsiranda piniginis rei-
kalas. Lietuvių Banke, norint tuos sumanymus įgyvendinti,
galima daug atsiekti. Bankas per daug metų įsigijo didelį
patyrimą ir jums gali visada padėti.

Taupymas yra Federal Insurance Corp. — JAV val-
džios saugumo užtikrintas — kiekviena knygutė iki \$10,000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.

Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 4-2498

Cleveland, Ohio

GERIAUSIA GARANTUOTA UŽ GERŪMĄ YRA

MONCRIEF

SILDYMO IR

ORO VESINIMO SISTEMA

GASAS
ALIEJUS
ANGLIS

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-
kitės į mane, gausia pigia kaina, Taipgi gausit patarnavimą įval-
diuose apdraudus-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas
garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENTIS—

6202. SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Vėsinamasis oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuočiai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

DIRVA

★★★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: EN 1-1101.
1-1486. Redaktorius Balys GAIDŽIČNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Tezės ir erezijos

KODEL REIKIA KALBĖTI?

Jau ne kartą esame skaitę spaudoje, o kiti ir patys girdę tokių pamokslininkų, kurie tvirtino, jog Lietuvą valdė bedieviai, nei jos konstitucijai, nei himne nesą Dievo, kad tikėjimas ir jo skelbėjai būvę persekiojami. Žodžiu, Lietuvos tikintieji pergyvenę kone katakombų laikus. Išvada: už tai Lietuva susilaukusi pelnytų bausmės — bolševikiškos vergijos. Klausytojai šitokias tezes, žinoma, padėdavo su šypsena, nes žinojo, kad toks pamokslininkas arba niekad tos Lietuvos nebuvo matęs, arba degė neapykanta savo kraujui ir savo tėvų šaliai, arba tiesiog bandė eiti slidžiais backos politikierių takais. Šitoje vietoje visą bylą ir būtų buvusi baigta.

Deja, P. Stravinską su savo straipsniu išnori "Drauge". Jo intencija, žinoma, buvo kita, tačiau jo išvedžiojimai tiems neįmanomi sudaro geroką ramstį ir toliau dėstyti apie amžių Lietuvos bedieviškumą ir net religijos persekiojimą... Aišku, P. Stravinską nenorėjo būti tu pamokslininkų talinkininku. Deja, taip įvyko. Ir dažnai tatau atsitinka žmonėms, kurie temato savo popierius ir parafrāzuoja, bet nebeatmo realaus gyvenimo, nors jis būtų taip arti, jog ir ranka jį pasieksi.

TEZĖ IR EREZIJA

P. Stravinską "Drauge" buvo iškeles tezė — Dievas buvo ignoruojamas Lietuvoje. Šiai tezei paremti jis nurodė 1928 ir 1938 m. konstitucijas, iš kurių Dievo vardas "iškritęs", kuo to laiko mūsų valstybininkai pademonstravo Dievo ignoravimą. Ne vieno mūsų valstybininkų protai ir širdys būvę užvaldyti rusiškojo nihilizmo ir t.t. Kadangi ano meto Lietuvoje kulto reikalams iš valstybės išdavo buvo skiriamos gana stambios pinigų sumos, kadangi tikybės dėstytojai, visose mokyklose buvo privalomas dalykas, kadangi vyriausybės atstovai oficialiai padalydavau viešose religinėse procesijose bei iškilnėse ir t.t., todėl visi šie faktai sugriaujami P. Stravinskai šališkai ir neteisingai retoriką. Dėl to jam per "Dirvą" buvo trumpai drūtai atsakyta — **meldžiamasis, tamsta ignoruojantis.**

P. Stravinskui tatau nepatiko. Netrukus per "Draugą" jis man replikavo, girdi, manoji tezė esanti klaidinga, tiesiog ereziska ir todėl jis ją palieka be esminio demesio! Matykite, aš nesupratęs didžios P. Stravinską minties. Negi apie Dievo ignoravimą ten rašė koks Maoce-tungas, o ne P. Stravinską iš Clevelando, Ohio?

O iš tiesų reikalas labai paprastas: apie Dievo ignoravimą rašė ne koks ten Maoce-tungas, o tas pats P. Stravinską ir šį klausimą žiūrėjo per savo popierinį formalizmą, aš gi — taip, kaip jis atrodė realiam Lietuvos gyvenime. O kad gyvenimo faktai yra stipresni už P. Stravinską formalizmą ir retoriką — nę mano kaltė.

IR SKAUTAI GAVO PYLOS

P. Stravinską, pasirodo, be esąs didelis krapštukas. Visi jam

užkliūva. Ne nemirkčiodamas jis išpėrė kailį ir skautams, nes, girdi, ir jie pademonstravę Dievo ignoravimą. Kas gi iš tiesų jam nepatinka skautuose? Ar kad jų vadovyklė nėra "Ateizmo" klubo žinioje. Su P. Stravinską ir pas skautus, kaip ir kitose organizacijose, esama sunkumų ir nesklaidumų. Tatau labai gerai žino ir jų vadai ir jų dvasiniai vadovai. Tų sunkumų tikrai būtų mažiau, jei P. Stravinską ir kai kurie jo vienminčiai, užuot kaisioje pagaliukus, patys šoktų pagalbon didžiojo vežimo traukti. Arba — nors stovėtų nuošalėje ir turėtų kantrybės patylėti tada, kai kiti dirba.

"TAUTININKŲ" ROMANAS

Ar jūs girdėjote, kad dailioji literatūra būtų šitaip rūšiuojama: šitas romanas — tai respublikonų, o anas — tai demokratų? Arba: šitoji poema — konservatorių, o anoji — tai darbiečių? Vadinasi, pagal tai, katrai partijai ar politinei srovei tu veikalą autoriai priklauso. Ne, šitokio rūšiavimo nei literatūros istorija, nei jos teorija visiškai nežino. Tai P. Stravinską išradimas. Tikras unikumas! Ir šitą savo išradimą P. Stravinską net pakartina! rodo "Drauge". Tiesa, V. Alantas parašė romaną. Jeigu tasai veikalas puikus — visi garbės laurai priklauso tik V. Alantui, o ne tautininkams. Bet jeigu tas veikalas tik šlamštis — reikia ausis patampyti tik V. Alantui, o ne tautininkams. Vėl gi: jei koks tautinės srovės rašytojas parašys genialų veikalą, sakykime, vertą net Nobelio premijos, ar jau vien dėl to ir visi tautininkai automatiškai pasidarys genialūs? Argi ir toji Nobelio premija solidarai jiems bus padalinta?...

Taip kalbėdamas turju galvoje ir teisinį principą — indivi-

dualinę atsakomybę. O gal P. Stravinską staiga virto kolektyvinės atsakomybės šalininku? Jeigu taip, tai nėra ko kalbėti apie nacių atliktas masines žudynes, nę apie bolševikų vykdomą genocidą...

APIE PARTIJAS IR POLITINES SROVES

Ne tik apie Maišiogalą ir Baisogalą, bet ir kitose Lietuvos vietose buvo apščiui tetuliu, kurios žmonės skirstė tik į dvi grupes: "bažnytinis" ir "nebažnytinis". Šitą metodą pasigavę pusinteligencijai steigė atskirus "katalikų" ir "ceilikų" kooperatyvus, atskirus bankelius ir klubelius. Kodėl? Kad veidas būtų aiškus!...

Keista, kad ir P. Stravinską netoli tenuriedėjęs: jis tą patį metodą naudoja, kalbėdamas apie politines organizacijas. Šia proga žvilgtelėkime į kraštus, kurie turi didesnį valstybinio gyvenimo patyrimą. Tiesa, prancūzų MRP, vokiečių CDU ir italų krikšč. demokratų partijų programos bazuojasi katalikiškąja pasaulėžiūra. Bet tai — ne taisyklė. Mat, esama politinių partijų ir srovių, kurios pasaulėžiūros dalykus palieka savo pačių narių nuožūrai, laikydamos tatau privačių dalyku. Amerikoje, pvz., tiek respublikonų, tiek demokratų partijose rasime glaudžiai beveikiančius ir katalikus, ir evangelikus ir net masonus. Nuostabu: nieks dėl to čia neklika ermyderio. P. Stravinskui čia būtų puikūs darbai, net iki apalpimo, tuo labiau, kad nei demokratai, nei respublikonai netgi savo rašytų programų neturi (baisus skandalas!). O visgi ir tos partijos gyvuoja, o ir pati Amerika, galima sakyti, pavyzdinai tvarkosi.

Jon. Bertasiū, Cleveland, Ohio

Žmonijos mokslo ir kultūros istorija

Dr. M. Gimbutienė ir prof. S. Mankindas lankėsi Yale universitete (New Haven, Conn.) pas prof. Dr. Ralph E. Turner, vyriašįjį redaktorių UNESCO žurnalo "Žmonijos Mokslo ir Kultūros Istorijos" (History of Mankind). Veikalas bus 6 tomu, paruoštas ir išleistas iki 1956 metų pabaigos. Prieš tai keturis kartus per metus bus leidžiamas Paryžiuje žurnalas "Cahiers de l'histoire Mondiale" (Journal of World History). Jame bus spausdinami straipsniai, paruošti minėtam veikalui, ir kritiškos pastabos. Pirmas numeris bus išleistas 1953 m. kovo mėn.

Su prof. Ralph E. Turner išsiaiškinta, kad Lietuvą liečiančių straipsnių gali būti apie 5-7, kiekvienas po 20 puslapių (600 žodžių puslapyje). Jie turi liesti Lietuvos priešistorę (ryšium su visa šiaurės rytų Europos sritimi), lietuvių kalbą, tautosaką, liaudies meną ir papročius, teisę, dailę, literatūrą ir mokslą, ūkičius — socialinius santykius ir trumpą politinę apžvalgą. Straipsniai gali būti paruošti angliskai, prancūziškai arba ispaniskai. Kai kurie galėtų pasirodyti jau pirmame žurnalo numeryje.

Temos turi būti pateiktos iki birželio 4 d.

Kas tais klausimais turėtų kokių pasiūlymų ar norėtų platesnės informacijos, prašoma rašyti Dr. M. Gimbutienei, 250 Columbia Rd., Dorchester, Mass. Ji yra sekretorė komisijos, sudarytos prie Patariamiosios Lietuvių Grupės palaikyti ryšius su minėto veikalo redakcija ir su teikti bendradarbiams lietuviškai medžiagai paruošti. Į komisiją įeina dar prof. dr. J. Puzinas ir prof. S. Suziedėlis.

Gražios šeimyninės laimės

MAGDUTEI SAMSONAITEI

ir

ALEKSANDRUI LIUTKUI

linki

J. Kazėno Oktetas

Prof. Jurgis Žilinskas - Lietuvos gydytojų mokytojas

40 metų profesinio darbo sukaktį minint

Beveik prieš trisdešimt metų, mano tėvas, važiuodamas į Seiduvos turgų parduoti ūkio produktus, visada, pasiimdavo ir mane. Važiuodamas pro Januškonį kaimą, jis dažnai botagu parodydavo į sodybą ir sakyda-

vo: — Čia gimė profesorius Jurgis Žilinskas. Jaučiau, kad tuose žodžiuose skambėjo pasididžiavimas, kad ir mūsų valstiečiai, štai pradeda duoti didelių žmonių kaimą. O tuo laiku mūsų gyvenamajame kampe buvo tik ant pirštų su-

skaičiuojamų šviesuolių saujelė. Vėliau, jau paaugus, pradėjus susigaudyti tuometiniuose reikaluose, didesnių švenčių metu, ne vienas mūsų tuometinių jau gausių gimnazistų, matydami kaimiečių tarpe besikalbantį profesorį, galvojom tokiu pat būti, siekti ko tai didelio, neatlikto. Tai buvo jaunuolių svajonės. Vieniems jas pasisekė geriau, kitiems blogiau realizuoti. O daug kam, jau ir geram kelyje esant, atėjusios okupacijos ir persekiojimai, viską sumaišė. Tos okupacijos ir profesorių išmušė iš darbo kelio, išvedė į tremtį.

Midlebury, Conn., kur dabar gyvena prof. Jurgis Žilinskas, balandžio 23 d. — Jurginėse, buvo atšvęsta ir profesoriaus 40 metų profesinio darbo sukaktis. Jis ir vardinės, ir drauge gimimo diena. Profesorius gimęs 1885 metais balandžio mėn. 23 d. mano jau minėtame, nedideliame Januškonio kaime. Gimnazijos mokslus ėjo Liepojoje ir Arensburgo. Medicinos mokslus Dorpatto universitete. Gydytojo diplomą gavo 1912 m.

Medicinos praktiką pradėjo Veliuonoje, vėliau dirbo Dokišnyje, Svedasuose ir Vabalninke. Užėjus pirmajam pasauliui karys "grynesnės", galėdamos nusikratyti visokias "eksploatacinių klases, kapitalistines santvarkos žargonais" ir "religiniais archaizmais"; 4) palengvės pats vertėjų darbas; 5) o toji procedūra padės sovietinėms tautosoms lengviau viena kitą pažinti.

Konferencija buvo baigta visą eilę rezoliucijų ir telegramų draugui Stalinui su "prašymu", kad leistų skolintis žodžius iš rusų k., nurodant, kad "archaizmas" kalbiniu atžvilgiu yra neįmanomas. Arachejevas buvo capo generalas, kuris prie Aleksandro I ir Nikalojaus I buvo Rusijoje įvedęs labai griežtą policinį režimą. Tą terminą dažnai vartoja Stalinas. Baltai, anot žurnalo, caro laikais iš rusų k. buvo pasiskolinę nedaug būdingų tuometiniam polciniam režimui žodžių, kaip strazninkas, urėdninkas, kazokas, nehaika ir kt. Užtat dabar tas kalbas turės užplūsti tūkstančiai šios rūsies bolševikinių svetimybių.

užbaigti medicinos mokslą. Beorganizuojant išliko mintis steigti Medicinos Institutą. Panašius mintys jau buvo kilusios pas gamtininkus, inžinierius ir kt. Tai idėjai tuometinė valdžia pritarė ir gimė Aukštėji Kuršai, kuriuose buvo ir medicinos skyrius.

Tuo metu įvairių, prityrusių specialistų Lietuvoje dar labai stigo. Pačiuose Kuršuose tuoj buvo susidurta su sunkumu, kas dėstys anatomiją ir histologiją Nesuradus kito kandidato, juos paėmė Jurgis Žilinskas. Neužilgo, iš Aukštųjų Kuršių, gimė ir Lietuvos Universitetas, vėliau pavadintas Vytauto Didžiojo vardu. Nuo pat universiteto įsteigimo dienos — 1922 metų vasario 16, Jurgis Žilinskas buvo paskirtas anatomijos instituto vedėju, anatomių ir histologijos dėstytoju, docento laipsniu. Bedirbdamas šį darbą jis greit buvo pakeltas į ordinarinius profesorius.

Dirbdamas mokymo darbą greit susidūrė su esamais patalpų trūkumais. Išjudino Anatomijos Instituto rūmų statybos klausimą. Reikalas rastas labai aktualiu, pats profesorius buvo paskirtas į tų rūmų statybos tarybą. Rūmai buvo pastatyti Mickiečiaus gatvėje.

Be universitetinio darbo Jurgis Žilinskas dirbo ir daugelyje kitų įstaigų. Dirbdamas Kauno miesto savivaldybėje, išjudino Kauno miesto ligoninės statybos klausimą. Vėliau jis, kaip priarytes šių sumanymų vykdytojas, buvo paskirtas į Universiteto Klinikų statybos komitetą. Tos statybos buvo baigtos 1941 metais. Tai buvo Lietuvos medicinos pasididžiavimas, kada buvo pastatyta klinika 1000 ligonių, su patologijos ir odontologijos institutais.

Dirbdamas universiteto darbą prof. J. Žilinskas yra parašęs per 25 mokslo darbus, daugiausia iš anatomijos, histologijos ir antropologijos.

Prof. J. Žilinskas per tą laiką praleido per 1500 studentų, kurie vėliau pradėjo savistovį darbą. Visi jie gavo iš prof. J. Žilinsko savo profesinio darbo pagrindus. Todėl ir švenčiant jo profesinio darbo 40 metų sukaktį, pilnai galima teigti, kad jis yra visų nepriklausomos Lietuvos laikais mokslus baigusių gydytojų mokytojas ir auklėtojas.

Cia plačiau išsklėm prof. J. Žilinsko profesinį mediko darbą. Bet jis buvo ir net dabar dar tebėra aktyvus visuomeniniam darbe. Jis buvo aktyvus Kuršių — savanorių organizacijai, at-sargos karininkų organizacijai, aktyvus ir nuodėdus tautininkas, valstybininkas. Jis nepaprastai įdomus pokalbiuose, įvairūs sumanymuose, mėgstąs tikrąjį juoką, visad skatinąs kitus dirbti ir pats pirmasis darbininkas, gero pavyzdžio rodytojas.

Gaila, kad jo tokia įdomi su-kaktis, įvyko čia po svetimu dangum, toli nuo jo gyvenime sudėtos visos profesinės kūrybos. Kaip mums praneša, tos sukakties proga profesorius pasveikino Waterburio atsargos karininkai, Tautinės Sąjungos centro valdyba ir Waterburio skyrius, kurio profesorius yra garbės narys, Alena ir M. Devenlai ir visą eilę kitų asmenų.

Prof. J. Žilinskui, taip rūpestingai ir kantriai dirbusiam Lietuvos kūrybos darbe, visų skai-tytojų vardu siunčiame geriausius pasveikinimus. Tikėkim su visa kėnciančia Lietuva, kad ne po svetimu stogu ir ne svetimu valdomi, bet savo žemėj ir sa-vojo valdžioj mes vėl galėsim iš-sitieti į kūrybos darbą. Išsities-ti visi, būvę mokytojai ir būvę mokiniai.

Balys Gaidžiūnas

Elta